Bratislava

Panenská ul. č. 11
Inventarizácia pamiatkovo hodnotných prvkov objektu

2015

Bratislava

Panenská ul. č. 11

Inventarizácia hodnotných prvkov objektu

2015

Spracovatelia:

PhDr. Zuzana Zvarová, Lietavská 4, Bratislava
Mgr. art. Ján Fečo – Pezinok, oprávnený reštaurátor, sondážne práce na zistenie farebnosti fasád

Obsah

1. Základné údaje o objekte str. 4

2. Údaje o zadaní, metóde, spracovaní a organizácií inventarizácie str. 5

3. Opis objektu z architektonického hľadiska str. 5

3.1. Údaje o stavebno-technickom stave detailov str. 8

4. Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov str. 9
   D 1 - D 23 - drevené prvky str. 10
   M 1 - M 13 - omietkové a murované prvky str. 43
   K 1 - K 9 - kamenné prvky str. 71
   P 1 - P 8 - kovové prvky str. 85
   N 1 - N 17 - prvky fasád str.101

5. Analýza vývoja objektu str.131

5.1. Súpis a vyhodnotenie sond str.131

5.2. Stavebný vývoj objektu str.142

5.3. Charakteristika pamiatkových hodnôt detailov objektu a architektonického tvaroslovia interiéru a exteriéru str.143

6. Návrh ochrany obnovy a prezentácie pamiatkových hodnôt detailov objektu str.144

6.1. Požiadavky na odstránenie rušivých zásahov a rozsah predpokladaných prác pri obnove detailov str.144

7. Požiadavky na rozsah projektovej dokumentácie a ďalších špecializovaných výskumov,str.147

8. Textové prílohy str.148

9. Fotodokumentácia súčasného stavu a stavebno-technického stavu objektu str.149

1. Základné údaje o objekte

Kraj:	Bratislavský
Mesto:	Bratislava
Mestská časť:	Bratislava - Staré Mesto
Ulica:	Panenská ul. č. 11
Stará adresa:	Panenská č. 7
Parcelné číslo:	3199
Evidenčné číslo v ÚZPF:	506/1
Majiteľ objektu:	Hl. mesto SR Bratislava Primaciálne nám. č. 1 814 99 Bratislava
Pôvodná funkcia:	palác
Terajšia funkcia:	základná umelecká škola
Uvažovaná funkcia:	dom hudby

2. Údaje o zadaní, metóde , spracovaní a organizácií pamiatkového výskumu

Inventarizácia objektu na Panenskej ulici č.11 v Bratislave bola vykonaná na základe Rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Bratislave, Leškova ul. č. 17 zo dňa 6.5.2015, číslo KPUBA-2015/9459-5/32054/BAL.

Inventarizácia prebehla pred uvažovanou rekonštrukciou objektu ako celku. Práce prebehli v mesiacoch júl a október roku 2015.

Predmetné priestory boli v čase vykonávania prác využívané pre potreby školy, všetky boli prístupné.

V rozhodnutí KPÚ k predmetnej inventarizácií bolo ako predmet zadania určené spracovať inventarizáciu pamiatkovo hodnotných prvkov a prvkov architektonického tvaroslovia interiéru a exteriéru. Vzhľadom k predmetu inventarizácie sa v tomto elaboráte nevyslovujú návrhy na riešenie hmoty (objemov), pôdorysu a dispozície.

Pre ľahšiu orientáciu boli jednotlivé miestnosti očíslované.

Zameranie objektu vypracoval Ing. Peter Šturcel, v M 1:50, dátum 05 – 06/2006. V zameraní chýbala severná fasáda východného i západného krídla. Detaily z týchto fasád boli do inventarizácie zahrnuté.

V kapitole č. 4 boli popísané a vyhodnotené hodnotné detaily objektu, časť rozmerov bola prevzatá zo zamerania objektu (dverné a okenné otvory), nezamerané boli merané ručne, preto rozmery prvkov sú orientačným údajom, rovnako ich počet je nutné ešte raz overiť na objekte. **Inventarizačné tabuľky nenahrádzajú stavebné tabuľky, v prípade, že dôjde k oprave, alebo k výrobe kópii musí si dodávateľ rozmery prvku premerať pre svoje potreby a opätovne overiť ich počet.**

3. Opis objektu z architektonického hľadiska

Situácia

Objekt na Panenskej ulici č. 11 je situovaný na území PZ Bratislava – CMO. Je súčasťou radovej zástavby severnej strany ulice a bloku ohraničenom ulicami Palisády zo severu, z východu Štetinovou ulicou, z juhu Panenskou ulicou, zo západu Kozou ulicou. Objekt je situovaný na severnej strane ulice.

Parcela na ktorej objekt stojí je obdĺžnikového tvaru. Objekt je prístupný z Panenskej ulice, zo severu susedí s objektom Palisády č. 22 od ktorého pozemku ho oddeľuje kamenná balustráda.

Suterén

Objekt má dva samostatné suterény , jeden na východnej a jeden na západnej strane, nie sú navzájom prepojené.

Západný suterén je prístupný jednoramenným priamy schodiskom ktoré sprístupňuje dve miestnosti východným smerom a cez úzku chodbu miestnosti na južnej strane, zaklenuté sú traverzovými klenbami, podlahy sú novodobé PVC a betón.

Západný suterén slúži ako kotolňa, je prístupný krivočiarym schodiskom a tvorí ho rad miestností v S – J smere aditívne radených. Tie sú zaklenuté traverzovými klenbičkami, majú novodobé betónové podlahy.

Pôdorys a dispozícia

Objekt je 3 krídlový , dvojpodlažný, čiastočne podpivničený s vnútorným dvorom v smere J – S, prístupný je prejazdom z Panenskej ulice. Krídla sú blokové stavby obdlžníkového pôdorysu.
Južné krídlo je dvojpodlažné, východné a západné trojpodlažné, ich tretie podlažie je v podkroví.
Južné uličné krídlo má na bokoch smerom do ulice i do dvora na bokoch vystupujúce rizality.

Hlavný vstup do objektu je z ulice, vedie do priechodu v strede ktorého sú vstupy do západnej a východnej strany južného krídla. Západný vstup vedie na hlavné schodisko ktoré ústi na 2.n.p.

Ďalšiu vertikálnu komunikáciu zabezpečujú dve schodiska situované na severnom konci v západnej a východnej časti južného krídla, obe vedú od suterénu do podkrovia.

Južné krídlo je trojtraktové v smere sever – juh, na 1.n.p. sú miestnosti prístupné z priechodu následne prepojené severo - južným smerom, na 2.n.p. sú prístupné z haly do ktorej ústi hlavné schodisko situované západne od prejazdu.

Dvorové krídla sú dvojtraktové tvorené chodbou, ktorá je v prípade východného krídla na východnej strane, v prípade západného na západnej strane. Z chodby sa ide do jednotlivých miestností.

Objekt má štyri balkóny: dva v južnom krídle, v jeho strede na južnej a severnej strane a na 2.n.p. na koncoch dvorových krídiel.

3.n.p. je vlastne pôvodne priestorom krovu. Prístupný je dvoma postrannými schodiskami. V južnom krídle je v strede hala so svetlíkom, severne a južne do nej je priestor krovu. Zo schodísk sa ide do východného a západného krídla, ktoré majú strednú časť dvojtraktovú s chodbou a radom miestností.

Interiéry

Prevažná časť priestorov je plochostropá, len severné časti dvorových krídiel na 1.n. p. sú zaklenuté traverzovými klenbami.

Pôvodné a staršie umelecko – remeselné detaily sa zachovali prevažne v južnom krídle v pomerne širokej materiálovej i tvarovej škále. Západné a východné krídlo majú minimum zachovaných starších detailov, predpokladáme, že prevažná časť z nich bola odstránená pri prestavbe, resp. vodstavbe tried v priestoroch podkrovia asi v 60.- 70. rokoch 20. storočia.

Z pôvodných detailov sa zachovali okenné a dverné výplne, drevené obloženie stien, štukové dekorácie stropov a vstupného prejazdu, z kovových prvkov ide predovšetkým o zábradlia balkónov, z kamenných vstupný portál a telesá schodísk. V objekte sme v rámci obhliadky nenašli staršiu podlahu (okrem terazza v južnom krídle na 1.n.p.) aj keď nemožno vylúčiť ich zachovanie pod mladšími lepenými podlahami.

Krov strecha

Konštrukcia krovu je drevená, z pílených aj tesaných prvkov, spájaná je drevenými kolíkmi a kovovými skrutkami. Krov nad južným krídlom má dve časti – v severnej a južnej časti, v strede je svetlík. Na severnej strane je pultová strecha s krokvovou konštrukciou so strednou väznicou podopretou šikmými stĺpikmi so vzperami, na juhu ide o väznicovú konštrukciu so stojatou stolicou, ktorá nesie stredovú a vrcholovú väznicu.

Strechy nad dvorovými krídlami sú sedlové so svetlíkmi, strechy majú v celom rozsahu plechovú pásovú krytinu.

Fasády

Južné krídlo

Uličná fasáda

Je 5 osová, na bokoch s výraznými vystupujúcimi rizalitmi, s pravidelným rytmom 1 +3 + 1. V strede je vstup do prejazdu, na 2.n.p. vstup na balkón. Rizality prepája balkón ktorý má na bokoch kovové zábradlie v strede s kamennou balustrádou v strede ktorej je kartuša s iniciálami staviteľa Franza Lufferta. Vstupný portál je mohutný s nakoso postavenými stojkami, hore v záklenku s reliéfom orlice.

Horizontálne fasádu člení priebežná kordónová a podokenná rímsa, ukončuje ju kladie v strede s dvoma proti sebe idúcimi vlnovkami, nad kladím je atika s plochými kazetami. Celú plochu fasády člení pásová rustika.

Okná rizalitov v úrovni 1.n.p. majú hore združený klenák s figurálnym reliéfom lesného muža, stredné okná sú len výrezy v stene. Okná rizalitov v úrovni 2.n.p. majú bohato riešenú šambránu v parapete s balustrádou, so združenými stojkami šambrány, hore s rozoklaným frontónom. Bočné

fasády rizalitov majú v úrovni 1.n.p. jednoduché okenné otvory, v úrovni 2.n.p. podlažia majú okenné otvory so šambránou, ich suprafenestra je bohato zdobená rastlinnými motívmi.

Vo východnej časti v úrovni 1.n.p. je osadená novodobá (epoxit ?) busta bulharského básnika Christa Boteva.

Dvorová fasáda

Je 5 osová, s pravidelným rytmom, dve postranné osi tvoria jednoosové rizality. Rizality prepája balkón s kovovým zábradlím. V 2. osi z východu je otvor prejazdu. V úrovni 2.n.p. je stredná os vstup na balkón. Horizontálne fasádu člení priebežná kordónová a korunná rímsa, nad ktorou je kladie s bohatou rastlinnou a figurálnou ornamentikou. Celú plochu člení pásová rustika.

V úrovni 1. nadz. podlažia sú jednoduché okenné šambrány dole s rímsou po stranách s ušami, v úrovni 2. nadz. podlažia sú okolo okien šambrány hore s rímsou pod ktorou je obdĺžnikové zrkadlo, dole v parapete s tumbovitou kazetou v strede s motívom kvetín a kvapiek po stranách.

Všetky okenné otvory sú pravouhlé.

Dvorová fasáda západného krídla

Je 9 osová, krajná južná os je vstup do objektu, 3 severné osi tvorí vystupujúci rizalit, ktorý má v úrovni 2. nadz. podl. v strede balkón. Horizontálne ju člení sokel, priebežná kordónová a podokenná rímsa a korunná rímsa. Plocha rizalitu je ukončená kladím s bohatou omietkovou ornamentikou tvorenou listami a maskami. Celú plochu člení pásová rustika.

Okná 1.n.p. majú šambránu dole s profilovanou podokennou rímsou po stranách s ušami, okná rizalitu majú profilovanú šambránu hore s rovnou profilovanou nadokennou rímsou. Okná 2.n.p. majú priebežnú podokennú rímsu, šambrány hore s rímsou pod ktorou je obdĺžnikové zrkadlo, dole v parapete s tumbovitou kazetou v strede s motívom kvetín a kvapiek po stranách. Všetky otvory sú pravouhlé.

Tri okná vostavby v podkroví sú bez šambrán, len jednoduché výrezy v stene.

Severná fasáda západného krídla

Je trojosová. Horizontálne ju člení sokel, priebežná kordónová a podokenná rímsa a korunná rímsa. Celú plochu člení pásová rustika. V úrovni 1.n.p. podlažia je tvaroslovie zachované veľmi torzovito, vo východnej a strednej osi ide o rímsu šambrány, západný otvor je len výrezom v stene. V úrovni 2.n.p je na východnej strane okenný otvor so šambránou dole v parapete s tumbovitou kazetou v strede s motívom kvetín a kvapiek po stranách. Rovnakú šambránu má aj západný okenný otvor, ktorý je ale združený. Všetky otvory sú pravouhlé.

Dvorová fasáda východného krídla

Je identická so západnou čo sa týka uplatneného tvaroslovia, je ale 8 osová, so vstupom v krajnej južnej osi. Severné tri osi sú zvýraznené rizalitom. Celú plochu člení pásová rustika, priebežná kordónová, podokenná a korunná rímsa.

Okná 1.n.p. majú šambránu dole s profilovanou podokennou rímsou po stranách s ušami. Okná 2.n.p. podlažia majú priebežnú podokennú rímsu, šambrány hore s rímsou pod ktorou je obdĺžnikové zrkadlo, dole v parapete s tumbovitou kazetou v strede s motívom kvetín a kvapiek po stranách. Všetky otvory sú pravouhlé.

Štyri okná vostavby v podkroví sú bez šambrán, len jednoduché výrezy v stene.

Severná fasáda východného krídla

V úrovni 1.n.p neexistuje, pretože je k nej pristavaný protiletecký kryt. V úrovni 2.n.p. je trojosová, krajné osi sú okenné otvory, západný je slepý. Oba majú šambrány hore s rímsou pod ktorou je obdlžníkové zrkadlo, dole v parapete s tumbovitou kazetou v strede s motívom kvetín

a kvapiek po stranách. V strede je arkier nesený dvoma konzolami so sedlovou strieškou. Všetky otvory sú pravouhlé.

Dvor

Plocha dvora má pravidelný tvar rozširujúci sa západným smerom. Jeho prevažná časť je spevnená a slúži ako parkovisko pre potreby škôl. Zo severu je vymedzený terénnym zrazom a kamennou balustrádou. V jeho severovýchodom kúte stojí murovaný objekt – pôvodne protiletecký kryt so štítom pred streľbou, v severnej časti je osadená socha Oľgy Trebíčovej po stranách s dvoma pylónmi s reliéfmi spievajúceho dievčaťa a chlapca hrajúceho na píšťalku.

3.1 Údaje o stavebno – technickom stave detailov.

Objekt paláca, resp. prevažná časť jeho hodnotných detailov je v narušenom stavebno – technickom stave, poškodené sú hlavne dlhodobou vlhkosťou a zanedbaním údržby, časť okenných a dverných výplní je v havarijnom stave. Lokálne do objektu zateká (M 2.13).

V narušenom, lokálne až havarijnom stave je tvaroslovie fasád, v spodnej časti je poškodené vlhkosťou, v časti kde sú nefunkčné odkvapové žľaby dochádza k opade omietok.

Objekt je výrazne vlhký.

Všetky hodnotné umelecko - remeselné detaily sú podrobne a osobitne inventarizované a dokumentované v kapitole 4. Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov.

4. Inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov

D 1 – D 23 – drevené prvky

D 1 - okenná výplň
D 2 - okenná výplň
D 3 - okenná výplň
D 4 - drevené obloženie stien
D 5 - drevené obloženie stien
D 6 - drevené obloženie stien
D 7 - drevené rámovanie stien
D 8 - dverná výplň
D 9 - dverná výplň
D10 - dverná výplň
D11 - dverná výplň
D12 - dverná výplň
D13 - dverná výplň
D14 - dverná výplň
D15 - dverná výplň
D16 - dverná výplň
D17 - dverná výplň
D18 - dverná výplň
D19 - dverná výplň
D20 - dverná výplň
D21 - dverná výplň
D22 - trámový strop
D23 - konštrukcia krovu

Položka	**D 1 - okenná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, dvojitá, dnu otváravá, 4 krídlová, osadená v pevnom ráme. Dolné krídla i horné 1 tabuľkové. V hornej tretine priečnik. Zo strany exteriéru krycia lišta s polkruhovým prierezom, hore s náznakom hlavice. Dolné krídla sú zatvárané na klapačku. Horné krídla vnútorné rovnako zatvárené na klapačku, vonkajšie majú hore dva pánty a sú výklopné. Časť okien na 1.n.p. má zachované okenice, okenice sú dvojkrídlové, krídlo okenice trojdielne s klavírovými pántami. Časť má zachované parapetné ostenie s dvoma kazetami. Pánty: všetky pánty sú kužeľové, zadlabané, s ukončením v tvare guličky. Rám okna má profilované čelo. Povrchová úprava: krycí náter, starší fláder. Datovanie: 1890 – parapetný obklad, rám okna a okenice, krídla prevažne 2.pol 20. stor. Stav. technický stav: rôzny, prevažne narušený až havarijný, rozpraskané drevo, netesnosti, opadaný náter, nefunkčné kovania. Situovanie: 1.n.p. M 1.05 a v M1.07 – bez dolných kaziet len okenica, M 1.03 s okenicou a parapetom, M 1.01 – západné dole obklad s okenicami, južné len okenice, v M 1.07 a v M 1.01 dve rozmerové varianty, 2.n.p . M 2.01 a M 2.04 dole s dreveným obložením. Rozmery: v 230 cm, š 130 cm, v pántu cca 21 cm. Počet: 8 ks.
NPO	Zachovať, obnoviť umelecko – remeselným spôsobom – parapet, rám a okenice, nové krídla remeselným spôsobom, v prípade havarijného stavu realizovať kópie. Zachovať a obnoviť všetky pôvodné kovania, okenice a parapetný obklad. Typové kovania nahradiť dobovými analógiami. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať. Povrchová úprava: na základe návrhu na umelecko – remeselnú obnovu, odporúčam zopakovať lomenú bielu.

Položka	**D 2 - okenná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, dvojitá, dnu otváravá, 4 krídlová, osadená v pevnom ráme. Dolné krídla i horné 1 tabuľkové. V hornej tretine priečnik. Dolné krídla sú zatvárané na klapačku. Horné krídla vnútorné rovnako zatvárané na klapačku, vonkajšie majú dole dva pánty a sú výklopné. Vonkajšie horné krídla polkruhovo ukončené. Rám okna má profilované čelo, v parapete drevené obloženie s 3 kazetami. Zo strany exteriéru krycia lišta s polkruhovým prierezom, hore s náznakom hlavice. Pánty: všetky pánty sú kužeľkové, zadlabané, s ukončením v tvare guličky. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 1890 - parapet, rám okna, krídla prevažne 2. pol. 20. storočia. Stav. technický stav: rôzny, prevažne narušený, novodobé kľučky. Situovanie: 2.n. p. M 2.01., M 2.03, M 2.04. Rozmery: v 330 cm, š 180 cm, v pántu cca 21 cm. Počet: 4 ks.
NPO	Zachovať, obnoviť umelecko – remeselným spôsobom – parapet a rám, nové krídla remeselným spôsobom, v prípade havarijného stavu realizovať kópie. Zachovať a obnoviť všetky pôvodné kovania. Typové nahradiť dobovými analógiami. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať. Povrchová úprava: na základe návrhu na umelecko – remeselnú obnovu, odporúčam zopakovať lomenú bielu.

Položka	**D 3 - okenná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, dvojitá, otváravá do miestnosti, pravouhlá, 7 krídlová, dolné krídla vodorovnými priečľami delené na 2 tabuľky. Vnútorné krídla zatvárané o rám na jazýček pomocou polygonálnej pololivy. Stredné dolné krídla pomocou zástrčky o rám okna. Vonkajšie pomocou polobrtlíkov. Pánty: zadlabané, kužeľové, ukončené v tvare guličky. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 1890 - 1. pol. 20. storočia. Stav. technický stav: narušený. Situovanie: 1.n.p., M 1.08, 2.n.p. M 2.07. Rozmery: š 210 cm, v 200 cm, š krídla 45 cm, v pántu 21 cm. Počet: 2 ks.
NPO	Zachovať, obnoviť remeselným spôsobom. Zachovať a obnoviť všetky pôvodné kovania. Typové nahradiť dobovými analógiami. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať. Povrchová úprava: krycí náter, bude spresnený v priebehu obnovy, odporúčam zopakovať lomenú bielu.

Položka	**D 4 - drevené obloženie**
Foto	
Popis

Položka	**D 5 - drevené obloženie**
Foto	
Popis NPO	Jednoduché drevené obloženie dole so soklom ukončené rímsou. Plocha členená na obdĺžnikové kazety v profilovanom ráme. Datovanie: 1890, mladšie premaľby. Stav. technický stav: vyhovujúci. Situovanie: 2.n.p., M 2. 03. Rozmery: v 86 cm. Počet: x ks. Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať, obnoviť pôvodnú profiláciu. Povrchová úprava: na základe návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**D 6 - drevené obloženie**
Foto	
Popis NPO	Drevené, v dolnej časti priebežný sokel, ukončené vystupujúcou rímsou. Plocha obloženia členená mierne zahĺbenými kazetami nad ktorými je listová girlanda v strede s mušľou. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 1890, mladšie premaľby. Stav. technický stav: narušený, mechanické poškodenia. Situovanie: 2.n.p., M 2. 05, M 2.04. Rozmery: v cca 98 cm. Počet: x ks. Zachovať, obnoviť umelecko - remeselne. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať, obnoviť pôvodnú profiláciu. Povrchová úprava: na základe návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**D 7 - drevené rámovanie stien**
Foto	
Popis

Položka	**D 8 - dverná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, 2 krídlová, pravouhlá, rámovej konštrukcie, cca 3/4 presklené. V dolnej časti štvorcová kazeta v ráme nad ktorou je priama rímsa. Dole lišta proti okopaniu. Presklené časti jedno tabuľkové, zo strany interiéru s mladšou (?) mrežou. Krycia lišta štvrťkruhového prierezu. Zárubňa s profilovaným čelom. Pánty zadlabané, kužeľové, s guličkovým ukončením. Povrchová úprava: moridlo a lak. Datovanie: 1890 – 1. pol. 20. storočia. Stav. technický stav: vyhovujúci, hore nové brano. Situovanie: 1.n.p., M 1. 09. Rozmery: š 160 cm, v 280 cm, v pántu 27 cm. Počet: 2 ks.
NPO	Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Zachovať všetky pôvodné kovania. Typové nahradiť dobovými analógiami. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať. Novú kľučku nahradiť dobovou analógiou. Mreža je vyhovujúca, nerušivá. Povrchová úprava: na základe návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**D 9 - dverná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, rámovej konštrukcie, pravouhlá, pôvodne pravdepodobne s troma plnými kazetami, stredné postavené na výšku, spodné a horné štvorcového tvaru. Zárubňa bohato profilovaná s pätkou. Ostenie s troma kazetami riešenými zhodne s krídlami dverí, v preklade jedna kazeta. Krycia zatváracia lišta z oboch strán v tvare pilastra so soklom a ozdobnou hlavicou. Kľučka novodobá. Pánty : zadlabané, kužeľové, s ukončením v tvare guličky. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 1890, mladšie zásahy. Stav. technický stav: vyhovujúci, lokálne narušenia. Sú alternatívou D 14 – nahradenie kaziet sklom. Situovanie: 1.n.p., M 1.08, 2.n.p. M 2. 02. Rozmery: rôzne, š krídla 73, hl. ostenia 78, čelo zárubne 16 cm. Počet: 3 ks.
NPO	Zachovať, obnoviť remeselným spôsobom. Zachovať a obnoviť všetky pôvodné kovania. Typové nahradiť dobovými analógiami. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať. Povrchová úprava: krycí náter, bude spresnený v priebehu obnovy, odporúčam zopakovať lomenú bielu.

Položka	**D 10 - dverná výplň**
Foto	
Popis

Položka	**D 11 - dverná výplň**
Foto	
Popis

Položka	**D 12 - dverná výplň**
Foto	
Popis

Položka	**D 13 - dverná výplň, presklená stena**
Foto	
Popis

Položka	**D 14 - dverná výplň**
Foto	
Popis

Položka	**D 15 - dverná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, dvojkrídlová, dvojitá, von a dnu otváravá, v hornej časti s priečnikom, pravouhlá. Dolné krídla zatvárané na klapačku. Krycia lišta je ozdobná v tvare pilastra s hlavicou. Priečnik zo strany exteriéru profilovaný. Krídla sú z veľkej časti presklené, dole majú jednu kazetu. Horné krídla zatvárané o stojku vnútorné pololivami, vonkajšie polobrtlíkmi. V preklade ostenia 1 kazeta. Pánty kužeľové, zadlabané, ukončené v tvare guličky. Zachovaná pôvodná kľučka so štítkom. V ostení priklincované okenice. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 1890 a 20. storočie. Stav. technický stav: narušený, rozsušené drevo, vonkajšie krídla mladšie – 2. pol. 20. stor. Situovanie: 2.n.p., M 2.13. Rozmery: š 140 cm, v 250 cm, v pántu 26 cm. Počet: 1 ks.
NPO	Zachovať, obnoviť, obnova bude predmetom umelecko – remeselnej činnosti. Zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať, v prípade havarijného stavu mladších častí realizovať kópie. Zachovať pánty a kľučku, ktorá bude slúžiť ako vzor pre chýbajúce kľučky na pôvodných dverných výplniach. Sfunkčniť okenice. Novšie krídla je možné nahradiť tvarovou a materiálovou kópiou. Povrchová úprava: podľa návrhu na obnovu.

Položka	**D 16 - dverná výplň**
Foto	
Popis

Dvere do M 2.15

Dvere do M 2.08

Položka	**D 17 - dverná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, 1 krídlová, rámovej konštrukcie, pravouhlá. Krídlo s 5 kazetami, 2 spodné a 2 vrchné obdĺžnikové postavené na výšku, stredná postavená na šírku. Ostenie drevené, riešené zhodne s krídlom, s troma kazetami na špaletách, v preklade s 1 kazetou. Zárubňa profilovaná s pätkou. Kľučky nové typové, pánty kužeľové, zadlabané, ukončené v tvare guličky. Alternatívou sú dvere so 3 kazetami. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 1890 – 1. pol. 20. storočia. Stav. technický stav: narušený, mechanické poškodenia, opadaný náter. Situovanie: 1.n.p. M 1.16, M 1.08 - hore 2 sklá, 2. n. p. M 2.05, M 2. 17. Rozmery: rôzne. Počet: 4 ks.
NPO	Zachovať, obnoviť umelecko – remeselným spôsobom. Zachovať všetky staršie kovania. Zachovať ostenie a zárubňu, typové kľučky nahradiť dobovými analógiami. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať. Povrchová úprava: podľa návrhu na obnovu.

Položka	**D 18 - dverná výplň**
Foto	
Popis

Položka	**D 19 - dverná výplň**
Foto	
Popis

Položka	**D 20 - dverná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, jednoduchá, pravouhlá, dvojkrídlová, rámovej konštrukcie. Krídlo v dolnej časti s dvoma kazetami, spodná štvorcová, vyššia obdĺžniková postavená na šírku. Ostatná časť presklená, vodorovnou priečľou predelená na 2 časti. Hore nadsvetlík, dvojkrídlový, krídla jednotabuľkové, zatvárané o strednú stojku obrtlíkom. Krycia lišta v tvare štvrťkruhu. Zárubňa bez kaziet. Kľučka nová typová, pánty kužeľové, zadlabané, ukončené v tvare guličky. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 20. storočie. Stav. technický stav: narušený. Situovanie: 1. n. p. M 1.24. Rozmery: š 140 cm, v 280 cm, v pántu 27 cm. Počet: 1 ks.
NPO	Zachovať, obnoviť remeselným spôsobom. Zachovať všetky staršie kovania, typovú kľučku nahradiť dobovými analógiami. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať. Povrchová úprava: bude spresnená v priebehu obnovy.

Položka	**D 21 - dverná výplň**
Foto	
Popis	Drevená, jednoduchá, polkruhovo ukončená, dvojkrídlová, rámovej konštrukcie. Krídlo v dolnej časti s dvoma kazetami, spodná obdĺžniková postavená na výšku, vyššia postavená na šírku. Ostatná časť presklená. Hore nadsvetlík dvojkrídlový, krídla jednotabuľkové, polkruhovo ukončené, výklopné. Krycia lišta v tvare štvrťkruhu. Kľučka nová typová, pánty kužeľové, zadlabané, ukončené v tvare guličky, pánty nadsvetlíka bez ozdobného ukončenia. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 1890 – 1. pol. 20. storočia (nadsvetlík zrejme 2. pol. 20. storočia). Stav. technický stav: vyhovujúci. Situovanie: 1. n. p. M 1.15. Rozmery: š 130 cm, v 220 cm. Počet: 1 ks.
NPO	Zachovať, obnoviť umelecko - remeselným spôsobom. Zachovať všetky staršie kovania. Zachovať ostenie a zárubňu, typovú kľučky nahradiť dobovými analógiami. Je nutné zistiť pôvodnú povrchovú úpravu, poškodené časti pretmeliť, konzervovať. Povrchová úprava: podľa návrhu na obnovu.

Položka	**D 22 - trámový strop**
Foto	
Popis

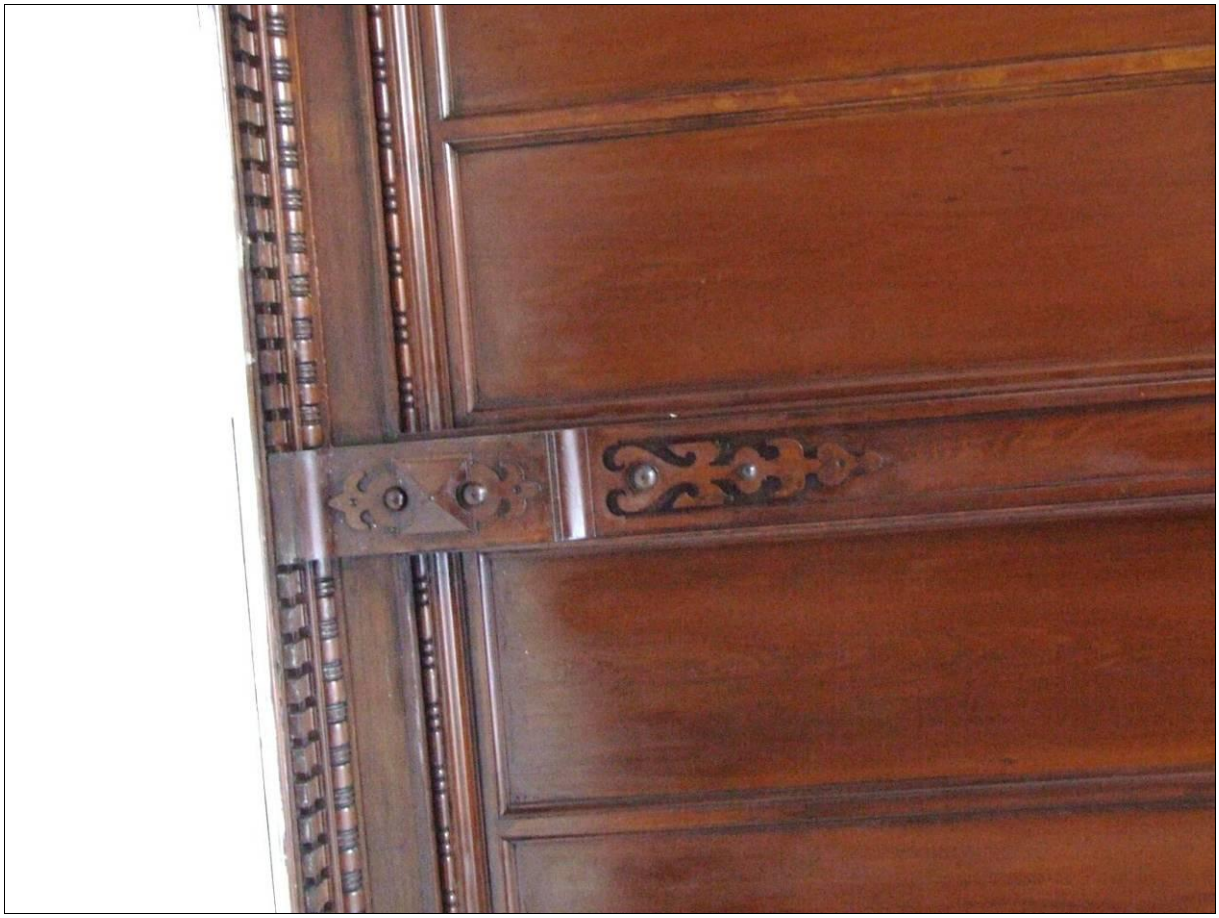

Položka	**D 23 - konštrukcia krovu**
Foto	
Popis NPO	V južnej časti je konštrukcia krovu krokvová väznicová so stojatou stolicou, v severnej krokvová konštrukcia, krokvy podopreté šikmými stĺpikmi s páskami. V južnej časti zachované staršie nápisy. Datovanie: 1891, lokálne mladšie výmeny. Stav. technický stav: lokálne poškodený, zatečené miesta. Situovanie: 3.n.p. , južné krídlo. Rozmery: x. Počet: 2 ks. Zachovať, obnoviť, v prípade potreby vypracovať posudok stavebno – technického stavu konštrukcie. Opravu riešiť lokálnymi výmenami. Zachovať nápisy. 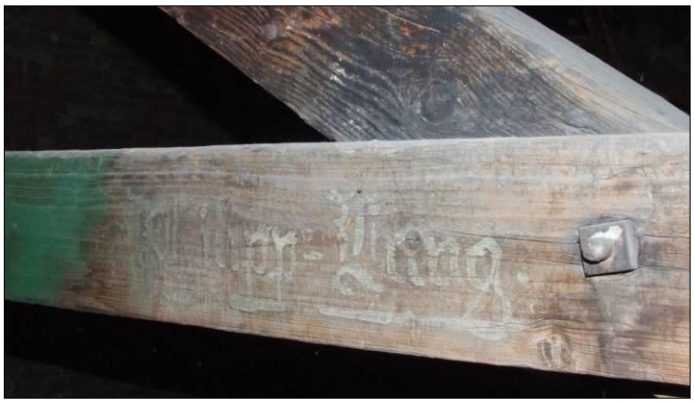

nečitateľný

D.F. 1891

Ziedler Karol

M1 - M 13 - omietkové a murované prvky

M 1 - omietková výzdoba priechodu
M 2 - omietková dekorácia stropu
M 3 - omietková dekorácia stropu
M 4 - omietková dekorácia stropu
M 5 - omietková dekorácia stropu
M 6 - omietková dekorácia stropu
M 7 - omietková dekorácia stien
M 8 - omietková dekorácia stropu
M 9 - omietková dekorácia stropu
M10 - omietková dekorácia stropu
M11 - omietková dekorácia stropu
M12 - traverzová klenba
M13 - protiletecký kryt so štítom

Položka	**M 1 - omietková výzdoba priechodu**
Foto	
Popis

Položka	**M 2 - omietková dekorácia stropu**
Foto	
Popis

Položka	**M 3 - omietková dekorácia stropu**
Foto	
Popis

Položka	**M 4 - omietková dekorácia stropu**
Foto	
Popis

Položka	**M 5 - omietková dekorácia stropu**
Foto	
Popis NPO	Tvorená na zvislých stenách rímsou ktorá prechádza v plytký fabión. Na strope združený profilovaný pás v kútoch segmentovo tvarovaný. V kútoch pásková rozvilina s motívom palmety, zo strany plochy stropu štylizované rastlinné úponky. Datovanie: 1890, mladšie premaľby. Stav. technický stav: lokálne praskliny. Situovanie: 2. n. p., M. 2.12. Počet: 1 ks. Zachovať, reštaurovať v rozsahu: odstránenie sekundárnych vrstiev, náterov a omietok, očistenie do pôvodného profilu, vyspravenie poškodených miest, fixácia uvoľnených častí, obnova pôvodnej farebnosti. Prípustná bez účasti reštaurátora je len hygienická nedeštruktívna výmaľba. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**M 6 - omietková dekorácia stropu**
Foto	
Popis

Položka	**M 7 - omietková dekorácia stien**
Foto	
Popis	Omietková výzdoba stien tvorená vysokými plytkými pilastrami idúcimi cez obe podlažia schodiska. Medzi pilastrami je dvojica hladkých kaziet. Pilastre vyrastajú zo soklového pásu, dole majú pätku a hladký driek. Pilastre ukončuje dekoratívna hlavica dole s prstencom v strede ktorého je mušľa. Hlavicu tvorí páska stočená do volút a akantové listy. Ukončuje ju rímsa v strede s kvetom. Profil prstenca prebieha celou stenou. Nad hlavicou je mušľa, nad mušľami obieha obvod stien zuborezová rímsa. Plochu medzi pilastrami v úrovni hlavíc zdobí na východnej strane motív vázy, na južnej strane motív divadelnej masky, na východnej strane motív prilby a na severnej strane motív hlavy psa. V kútoch dvojice konzol v tvare volút s akantovým listom. Datovanie: 1890, mladšie premaľby. Stav. technický stav: dobrý. Situovanie:. 2.n.p., M 2.09. Počet: 1 ks.
NPO	Zachovať, reštaurovať v rozsahu: odstránenie sekundárnych vrstiev, náterov a omietok, očistenie do pôvodného profilu, vyspravenie poškodených miest, fixácia uvoľnených častí, obnova pôvodnej farebnosti. Prípustná bez účasti reštaurátora je len hygienická nedeštruktívna výmaľba. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**M 8 - omietková dekorácia stropu**
Foto	
Popis

Položka	**M 9 - omietková dekorácia stropu**
Foto	
Popis NPO	Tvorená na zvislých stenách rímsou ktorá prechádza v plytký fabión. Na strope združený profilovaný pás v kútoch štvrťkruhovo tvarovaný. V kútoch zo strany kúta aj plochy steny kvetinové rozviliny ktoré sú aj v strede s rovných líniách pásov. Datovanie: 1890, mladšie premaľby. Stav. technický stav: lokálne praskliny. Situovanie: 2. n. p., M. 2.04. Počet: 1 ks. Zachovať, reštaurovať v rozsahu: odstránenie sekundárnych vrstiev, náterov a omietok, očistenie do pôvodného profilu, vyspravenie poškodených miest, fixácia uvoľnených častí, obnova pôvodnej farebnosti. Prípustná bez účasti reštaurátora je len hygienická nedeštruktívna výmaľba. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**M 10 - omietková dekorácia stropu**
Foto	
Popis

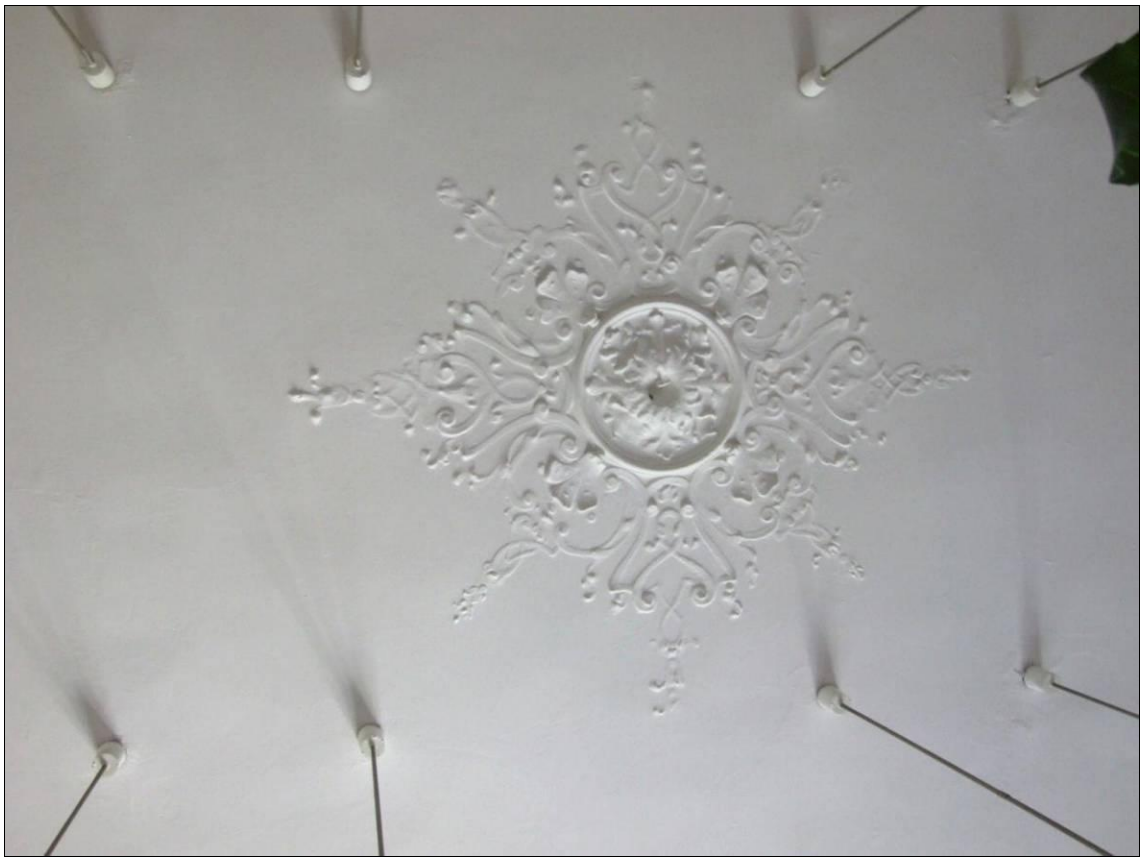

Položka	**M 11 - omietková dekorácia stropu a stien**
Foto	
Popis

Položka	**M 12 - traverzová klenba**
Foto	
Popis NPO	Tehlové klenbičky sklenuté do traverz. Datovanie: 1890. Stav. technický stav: klenba bez statických narušení, omietka lokálne narušená až havarijná. Situovanie: suterén všetky miestnosti oboch suterénov, 1.n.p. M 1. 11, M 1.25,M 1.29 - M1.31, M 1.22, M 1.23. Počet: x ks. Zachovať, neprerážať, na nové rozvody v maximálnej miere použiť staré trasovanie.

Položka	**M 13 - protiletecký kryt**
Foto	
Popis NPO	Murovaný objekt s vysokou sedlovou strechou a komínmi pred ktorým je murovaný bosovanými kameňmi obložený trojuholník – ochranný štít. Ide o protiletecký úkryt. Datovanie: 1944. Stav. technický stav: vyhovujúci (?) Siutovanie: dvor, SV časť. Počet: 1 ks. Zachovať ako dobový doklad využitia objektu. V prípade potreby remeselne obnoviť.

K 1 - K 9 - kamenné prvky

K 1 - portál
K 2 - zábradlie balkóna
K 3 - sokel
K 4 - hlavné schodisko
K 5 - schodisko
K 6 - schodisko
K 7 - terazzova podlaha
K 8 - balustráda
K 9 - socha Márie Trebíčovej

Položka	**K 1 - portál**
Foto	
Popis

Položka	**K 2 - zábradlie balkóna**
Foto	
Popis

Položka	**K 3 - sokel**
Foto	
Popis NPO	Kamenný sokel vymurovaný z hladkých kvádrov, ktoré ukončuje pás tehlových tvaroviek doplnený omietkovým profilom. Datovanie: 1890 a mladšie zásahy. Stav. technický stav: narušený, zvetranie kameňa, úbytok materiálu, vlhkosť. Situovanie: uličná fasáda i dvorové fasády. Rozmery: sokel dvorových fasád 60 cm, sokel uličnej fasády 50 – 95 cm. Počet: x ks. Zachovať, obnova bude predmetom remeselnej práce v rámci ktorej je potrebné identifikovať pôvodnú povrchovú úpravu, konzervovať historické vrstvy, očistiť povrch, odstrániť prípadné nevhodné tmely a vysprávky, vytmeliť deštrukcie. Povrchová úprava: bude spresnená v priebehu obnovy.

Položka	**K 4 - hlavné schodisko**
Foto	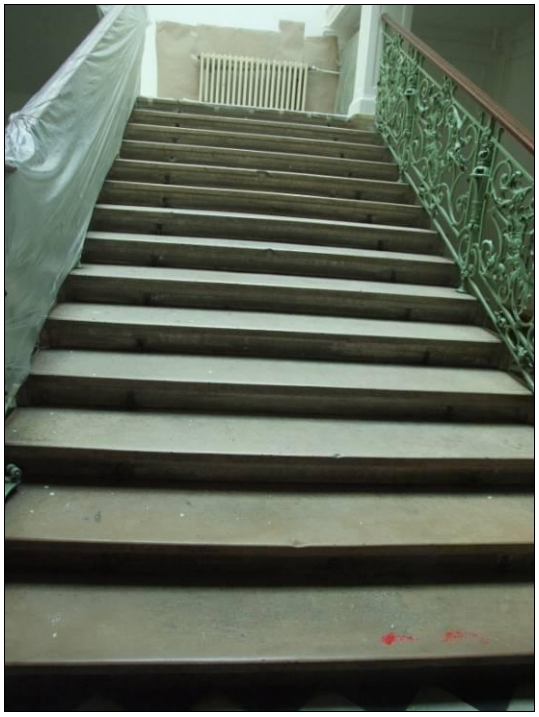
Popis

Položka	**K 5 - schodisko**
Foto	
Popis

Položka	**K 6 - schodisko**
Foto	
Popis NPO	Kamenné, jednoduché krivočiare. Datovanie: 1890. Stav. technický stav: narušený, nalepené PVC. . Situovanie: medzi suterénom a krovom, južné uličné krídlo SZ a SV časť. Rozmery: x. Počet: 2 ks. Zachovať, obnova bude predmetom remeselnej práce. Odstrániť PVC, priznať kamenný materiál.

Položka	**K 7 - terazzova podlaha**
Foto	
Popis NPO	Terazzová podlaha v tehlovej, čiernej a bielej farebnosti. Datovanie: 20. storočie. Stav. technický stav: vyhovujúci, mechanické poškodenie. Situovanie: 1.n.p., M 1. 24. Rozmery: x Počet: x ks. Zachovať, v prípade potreby obnoviť remeselne.

Položka	**K 8 - balustráda**
Foto	
Popis NPO	Kamenná balustráda tvorená kuželkami na ktorých je súvislá profilovaná krycia doska. Jednotlivé polia členia baňaté stĺpiky ktorých čelo je zdobené zahĺbenou kazetou, stredné stĺpiky zdobí motív zvončekov. Osadená je na kamennom sokli, ktorý nesie múrik obložený bosovaným kameňom. Povrchová úprava: priznaný kameň. Datovanie: 1890. Stav. technický stav: mierne až silno narušený, zvetranie, machy. Situovanie: severný plot pozemku. Rozmery: v podstavca 150 cm, v kužeľkovej časti 92 cm, v stĺpika 92 cm, š stĺpika 50 cm. Počet: 1 ks. Zachovať, v prípade potreby obnoviť reštaurátorom. V rámci obnovy je potrebné identifikovať pôvodnú povrchovú úpravu, konzervovať historické vrstvy, očistiť povrch, odstrániť nevhodné tmely a vysprávky, kameň petrifikovať, vytmeliť deštrukcie. Povrchová úprava: priznaný kameň, resp. podľa návrhu na reštaurovanie. Súčasťou obnovy musí byť riešenie odvodnenia svahu.

Položka	**K 9 - socha Márie Trebíčovej**
Foto	
Popis	Kamenná socha z bieleho mramoru sediacej Márie Trebíčovej lemovaná dvoma stĺpmi s motívom chlapčeka hrajúceho na píšťalke a spievajúceho dievčaťa. Postava je komponovaná ako alegorická postava Cantus. Hore na stĺpoch nádoby na oheň. Socha sedí na podstavci s maskarónom pred ktorým je nádrž na vodu. Pomník darovaný mestu jej manželom bol pôvodne osadený v Sade Janka Kráľa v Petržalke. Datovanie: 20. roky 20. storočia, prenesená zo Sadu Janka Kráľa v roku 2009. Stav. technický stav: vyhovujúci. Situovanie: severná časť dvora. Rozmery: x. Počet: 1 ks.
NPO	Zachovať, v prípade potreby obnoviť reštaurátorom. Socha je kultúrnou pamiatkou zapísanou v ÚZPF pod číslom 322/1. Lit.: Obuchová, V. a kol. : Pamiatky Bratislavy, MSPS OP Bratislava, 1988, str. 118.

P 1 - P 8 - kovové prvky

P 1 - hlavná brána
P 2 - zábradlie schodiska
P 3 - zábradlie schodiska
P 4 - zábradlie balkóna
P 5 - zábradlie balkóna
P 6 - zábradlie balkóna
P 7 - dverná výplň
P 8 - okenná mreža

Položka	**P 1 - hlavná brána**
Foto	
Popis	Kovová , dvojkrídlová, z tyčoviny hranolového prierezu, spájaná nitmi a objímkami, ukončená v tvare stlačeného oblúka. Základnú kostru tvorí rám a kríž zo zvislého a vodorovného prútu, v hornej časti prút so zvlneným priebehom. Túto kostru vypĺňa v hornej časti bohatá rozvilina esíčok a listov komponovaná k zvislému prútu. V strednej časti zvislo komponovaný ovál vyplnený motívom pávích pier a v dolnej časti klesajúci rad esíčok vyplnený rovnako esíčkovými rozvilinami. Výtvarná účinnosť je daná striedaním hrubších a tenších prútov a ich polohe v hierarchii výzdoby. Pánty kužeľové bez ozdobného ukončenia. Povrchová úprava: krycí náter (?). Pôvodne bola zo strany priechodu zasklená. Datovanie: 1890. Je možné že ide o mladšiu bránu zo 40. rokov 20. storočia. Stav. technický stav: vyhovujúci, nová kľučka a štítok na východnom krídle. Situovanie: uličné krídlo, južná fasáda, hlavný vstup do objektu. Rozmery: š krídla cca 130 cm. Počet: 1 ks.
NPO	Zachovať, reštaurovať. V rámci obnovy je potrebné určiť pôvodnú povrchovú úpravu, očistiť od hrdze, doplniť chýbajúce časti, konzervovať, rekonštruovať primárnu povrchovú úpravu. Kľučku riešiť ako dobovú analógiu. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

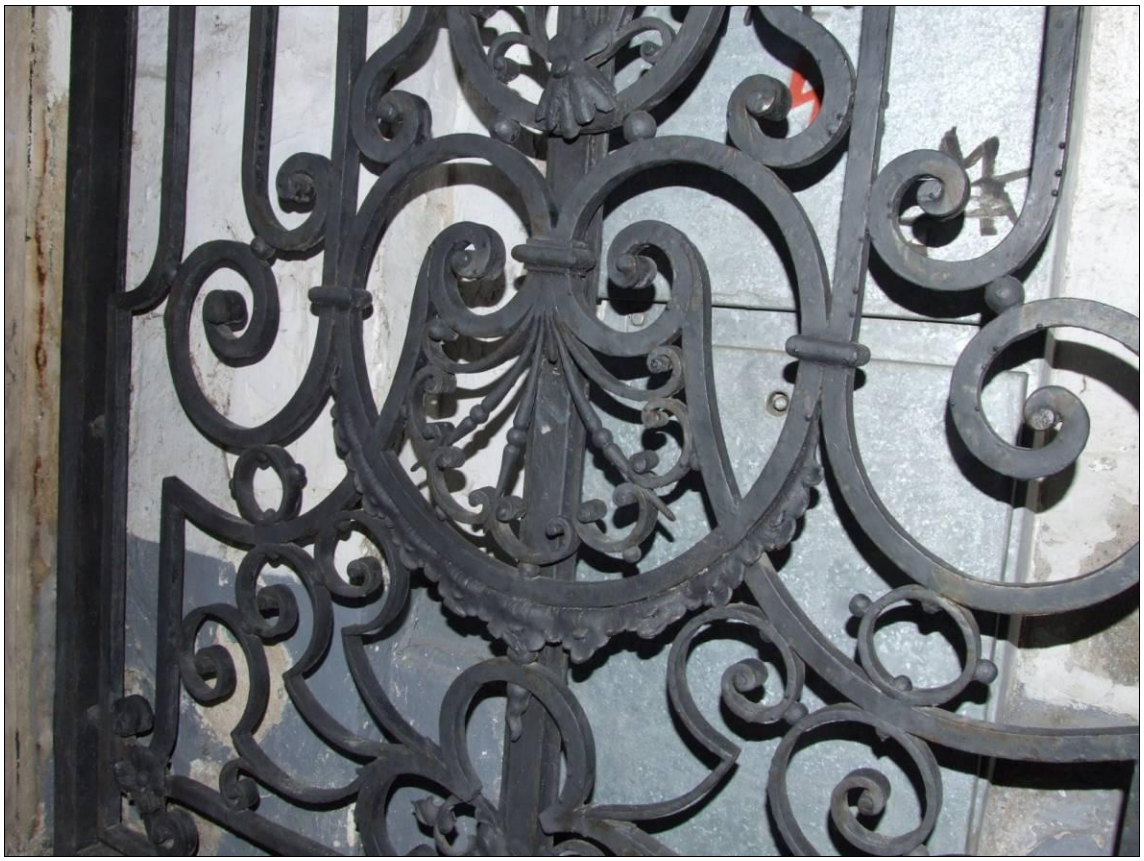

Položka	**P 2 - zábradlie schodiska**
Foto	
Popis	Z tyčoviny hranolového prierezu, spájané nitmi a objímkami, s dreveným madlom. Tvorené 4 rovnobežnými prútmi, dva dole a dva hore. Medzi dolnými prútmi v strede ovál po stranách so zvončekmi. Jednotlivé polia oddelené stojkou v podobe štylizovanej fakle s kvetinami. Polia vyplnené na bokoch volutami s akantovými listami, v strede s akantovou kartušou ktorú vypĺňa smerom dole visiaci kvetinový úponok. Nástup na schodisko akcentuje kovová stojka zábradlia tvorená kónickou pätkou s rybími šupinami, driekom vázovitého tvaru vyplneného na rohoch akantovými listami a na bokoch zvončekmi. Ukončená je rovnou drevenou doskou na postavenie kvetín. Povrchová úprava: krycí náter. Datovanie: 1890, mladšie premaľby. Stav. technický stav: vyhovujúci. Situovanie: uličné krídlo, medzi 1. a 2.n.p. Rozmery: v 80 – 90 cm, v cca stojky 116 cm. Počet: 1 ks.
NPO	Zachovať, reštaurovať. V rámci obnovy je potrebné určiť pôvodnú povrchovú úpravu, očistiť od hrdze, doplniť chýbajúce časti, konzervovať, rekonštruovať primárnu povrchovú úpravu. Zachovať a obnoviť drevené súčasti. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**P 3 - zábradlie schodiska**
Foto	
Popis

Položka	**P 4 - zábradlie balkóna**
Foto	
Popis NPO	Kovové, z tyčoviny hranatého prierezu, tvorené 4 vodorovnými prútmi, ktoré nesú bohato prepletený raster motívov kvetov, volút a esíčok. V centre poľa je visiaca palmeta so zvončekom z ktorej vyrastajú a zároveň ju lemujú rastlinné úponky. Hore i dole pás striedavo orientovaných zvončekov. Na koncoch je zábradlie prevýšené, opreté o podokennú priebežnú rímsu. Povrchová úprava: krycí náter (?). Datovanie: 1890. Stav. technický stav: vyhovujúci. Situovanie: 2.n.p., južné krídlo, balkón čelnej fasády. Rozmery: v 98 cm. Počet: 2 ks. Zachovať, reštaurovať. V rámci obnovy je potrebné určiť pôvodnú povrchovú úpravu, očistiť od hrdze, doplniť chýbajúce časti, konzervovať, rekonštruovať primárnu povrchovú úpravu. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**P 5 - zábradlie balkóna**
Foto	
Popis

Položka	**P 6 - zábradlie balkóna**
Foto	
Popis

Položka	**P 7 - dverná výplň**
Foto	
Popis

Položka	**P 8 - okenná mreža**
Foto	
Popis

N 1 - N 17 - prvky fasád

N 1 - korunná a kordónová rímsa
N 2 - pásová rustika
N 3 - atika
N 4 - atika
N 5 - kladie
N 6 - šambrána
N 7 - šambrána a portál
N 8 - figurálny klenák
N 9 - konzoly balkóna
N10 - portál
N11 - šambrána
N12 - šambrána
N13 - šambrána
N14 - šambrána
N15 - tvaroslovie balkóna
N16 - kladie
N17 - kladie

Položka	**N 1 - korunná a kordónová rímsa**
Foto	
Popis NPO	Tehlová a omietková priebežná profilovaná kordónová a korunná rímsa. Pod korunnou rímsou hladký vlys dole vymedzený tenkým profilom. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený, lokálne úbytky, strata profilácie, uvoľnené časti. Situovanie: všetky fasády. Počet: x ks. Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta. Povrchová úprava: podľa návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**N 2 - pásová rustika**
Foto	
Popis NPO	Pásová rustika. Na dvorovej fasáde uličného krídla aj s klenákmi nad otvormi. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený, lokálne až havarijný. Situovanie: všetky fasády. Počet: x ks. Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta. Povrchová úprava: podľa návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**N 3 - atika**
Foto	
Popis

Položka	**N 4 - atika**
Foto	
Popis NPO	Murovaná, delená na polia šírkovo komponovanými vystupujúcimi hladkými kazetami. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený. Situovanie: južné krídlo: uličná fasáda – bočné rizality, východné a západné krídlo - južná časť dvorovej fasády. Počet: x ks. Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta. Povrchová úprava: podľa návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**N 5 - kladie**
Foto	
Popis

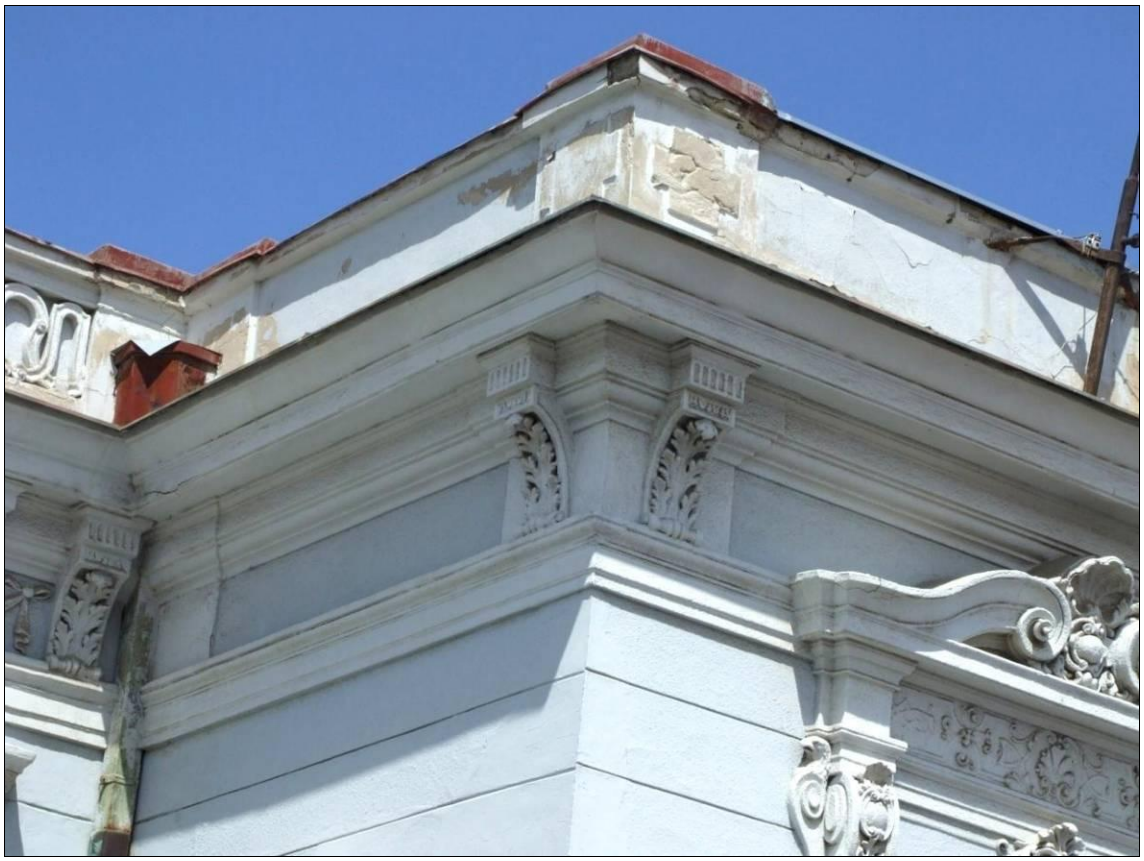

Položka	**N 6 - šambrána**
Foto	
Popis	Omietková šambrána ktorej základ tvoria zvislé združené stojky ukončené volutovou hlavicou, dole zdobené kvetinou. Vonkajšia lišta stojky je dole volutovo zatočená a rovnako dekorovaná kvetinami. Parapet vyplnený balustrádou z kuželiek, medzi parapetom a stojkami priebeha profilovaná priebežná podokenná rímsa Vo vrchole šambrány klenák volutového tvaru ukončený akantom. Oblúk otvoru lemuje z hornej strany motívy plodov (?). Suprafenestra vymedzená zo strán pilastrami s volutovu hlavicou, pilastre nesú kladie s profilovaným architrávom, vlysom zdobeným rozvilinou pásky a palmety. Kladie ukončuje rozoklaná volutová rímsa v strede s mušľou. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený, strata profilácie, uvoľnené plochy, špina. Situovanie: 2.n.p. južné krídlo, uličná fasáda. Počet: 2 ks.
NPO	Zachovať, reštaurovať, odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**N 7 - šambrána a portál**
Foto	
Popis

Položka	**N 8 - figurálny klenák**
Foto	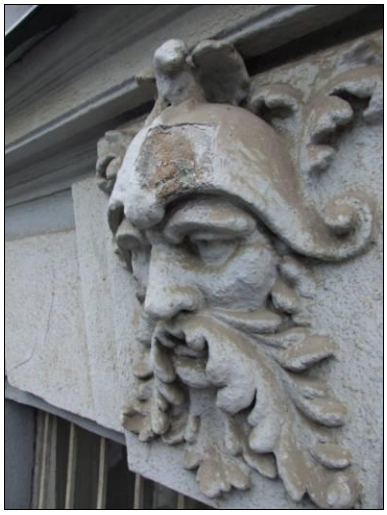
Popis NPO	Združený klenák s hlavou bájneho lesného muža, s fúzami v tvare listov a s prilbou na vrchole ktorej sedí vták. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený, strata profilácie, uvoľnené plochy, špina. Situovanie: 1.n.p., južné krídlo, uličná fasáda. Počet: 2 ks. Zachovať, reštaurovať, odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**N 9 - konzoly balkóna**
Foto	
Popis NPO	Volutová konzola s kanelúrovaným čelom dole s listom, zboku motív kvetu (?). Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: mierne narušený, špina, strata profilácie. Situovanie: 1.n.p., uličné krídlo, severná dvorová fasáda, na krajoch balkóna. Počet: 2 ks. Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta. Povrchová úprava: podľa návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**N 10 - portál**
Foto	
Popis NPO	Omietkový, pravouhlý, po obvode s páskou, hore v strede so združeným klenákom, ukončený rovnou priamou profilovanou rímsou. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený až havarijný, nevhodné svetlo, mechanické poškodenia. Situovanie: 1.n.p., dvorová fasáda západného a východného krídla. Počet: 2 ks. Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta. Povrchová úprava: podľa návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**N 11 - šambrána**
Foto	
Popis

Položka	**N 12 - šambrána a portál**
Foto	
Popis	Šambrána okna po obvode s páskou. Hore rovná nadokenná rímsa. Pásku lemuje ustúpená lišta , v mieste stretávania s rímsou má volutu s akantom. V strede pod rímsou obdĺžniková kazeta dole na krajoch s ušami. V parapete priebežná podokenná rímsa, parapet tumbovitého tvaru, na jeho plochu v strede spod rímsy padá vystúpená konkávno – konvexne tvarovaná kazeta, v strede s listovým dekorom a na bokoch s ušami s kvapkami. Alternatívy: v spodnej časti bez parapetného zrkadla v spodnej časti stojky motív zatočeného listu (?) šambrána združeného okna Portál je rovnako členný, len bez parapetu. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený až havarijný, lokálne poškodenia, špina. Situovanie: 2..n.p., dvorová fasáda východného a západného krídla. Južné krídlo – dvorová fasáda na 2.n.p. v strede (mimo rizalitov) bez parapetného zrkadla, severná fasáda východného krídla s motívom listu na stojke, severná fasáda západného krídla - združené okno. Počet: 20 ks + 3ks portál a 2 ks bez parapetného zrkadla,1 ks združená šambrána.
NPO	Zachovať, reštaurovať, odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta. Bolo by žiaduce zistiť, či motív zatočeného listu je primárny a obnoviť ho aj na ostatných šambránach, je podľa nášho názoru pôvodný. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**N 13 - šambrána**
Foto	
Popis NPO	Hladká šambrána, dole podokenná rímsa a hladké parapetné zrkadlo na krajoch s ušami. Datovanie: 1890, mladšie úpravy, výrazné zásahy pri výmene okien. Stav. technický stav: narušený až havarijný, na severnom konci východného krídla neúplné. Situovanie: 1.n.p, dvorová fasáda východného, západného krídla a južného krídla, bočné fasády dvorových rizalitov južného krídla. Počet: 20 ks. Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta, chýbajúce časti doplniť. Povrchová úprava: podľa návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**N 14 - šambrána**
Foto	
Popis NPO	Hladká šambrána po obvode s profilovanou páskou. Hore rovná profilovaná podokenná rímsa. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: omietkové vrstvy narušené až havarijné. Situovanie: 1.n.p., dvorová fasáda západného krídla, severná časť, pravdepodobne severná fasáda západného krídla – zachované len rímsy. Počet: 4 ks. Zachovať, umelecko – remeselne obnoviť. Odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta, chýbajúce časti doplniť. Povrchová úprava: podľa návrhu na umelecko – remeselnú obnovu.

Položka	**N 15 - tvaroslovie balkóna**
Foto	
Popis

Položka	**N 16 - kladie**
Foto	
Popis NPO	Omietkové tvaroslovie tvorené v dolnej časti plytkou rímsou. Plocha vlysu je zdobená súvislým motívom esíčok, pások a volút spolu s palmetami a kartušami . V strede štylizovaná mužská hlava. Nad vlysom mohutná profilovaná korunná rímsa. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený, zvetranie, predovšetkým strata profilácie, špina. Situovanie: 2.n.p., dvorová fasáda západného krídla, severná časť. Počet: 1 ks. Zachovať, reštaurovať, odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta, chýbajúce časti doplniť podľa zachovaných. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

Položka	**N 17 - kladie**
Foto	
Popis	Omietkové tvaroslovie tvorené v dolnej časti plytkou rímsou. Plocha vlysu je zdobená motívom proti sebe stojacich volút z ktorých striedavo vyrastajú fakle a kvetiny. Medzi dvojicami volút je na východnej strane motív ženskej hlavy, na západnej motív mužskej hlavy. V strednej časti je vlys zdobený dvojicami labutí, ktoré držia v zobákoch listový úponok z ktorého vyrastajú na východnej strane lýra, na západnej kartuša s bobuľami (?). V strede tejto časti je dvojica kartuší. Nad vlysom mohutná profilovaná korunná rímsa. Datovanie: 1890, mladšie úpravy. Stav. technický stav: narušený až havarijný, časť chýba. Situovanie: 2.n.p., dvorová fasáda uličného krídla. Počet: x ks.
NPO	Zachovať, reštaurovať, odstrániť sekundárne vrstvy, nátery a omietky, očistiť do pôvodného profilu, vyspraviť poškodené miesta, chýbajúce časti doplniť podľa zachovaných. Povrchová úprava: podľa návrhu na reštaurovanie.

5. Analýza vývoja objektu

5.1. Súpis a vyhodnotenie sond

Sondy boli realizované za účelom zistenia pôvodnej farebnosti fasád, účelom všetkých sond bolo zistenie tejto farebnosti.

Uličná fasáda

Východné krídlo – dvorová fasáda

S1

Miesto: 2.n.p. 2. okenná z juhu, parapet okna, vystupujúca časť.

Popis: zistené stratigrafické vrstvy: 0 – vyhladená omietka s okrovým náterom (neskôr č. 1), 1 – tenká vrstva podkladovej omietky, 2 - zelený náter, 3 – svetlozelený náter, 4 – sivý náter, 5 - zvyšky okra, 6 - staroružová, 7 - dnešný svetlomodrý náter. Číslovanie týchto vrstiev bolo zopakované v ostatných sondách bez ohľadu na počet a stratigrafiu zachovaných.

Vyhodnotenie: najstaršia zistená vrstva okrová, mladšia tmavo zelená, svetloružová, staroružová a mierne štruktúrovaná bledomodrá s bielou.

S2

Miesto: 2.n.p. 2. okenná z juhu, parapet okna, vystupujúca časť.

Popis: zistené stratigrafické vrstvy: 1 – vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 3 – svetlozelený náter, 4 – sivý náter, 5 - zvyšky okra, 7 - dnešný svetlomodrý náter.

Vyhodnotenie: najstaršia zistená vrstva okrová, mladšia tmavo zelená, svetlozelená, staroružová a mierne štruktúrovaná bledomodrá s bielou.

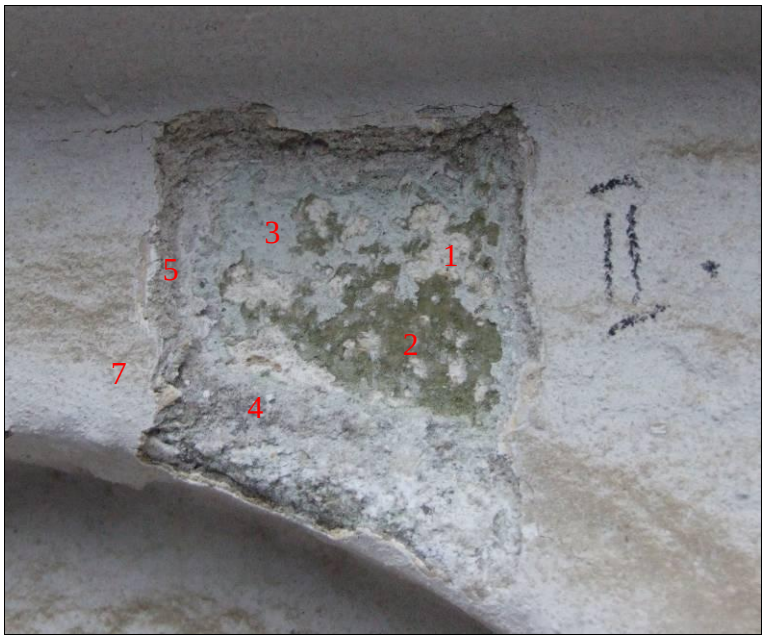

S3
Miesto: 2.n.p. 2. okenná z juhu, parapet okna, plocha steny.
Popis: zistené stratigrafické vrstvy: 1- vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 3 – svetlozelený náter, 4 – sivý náter, 5 - zvyšky okra, 6 -staroružová, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: najstaršia zistená vrstva okrová, mladšia tmavo zelená, svetlozelená, sivá, staroružová a mierne štruktúrovaná bledomodrá s bielou.

S4
Miesto: 2.n.p. 3. - 2. okenná z juhu, priebežná podokenná rímsa.
Popis: na tehlovom murive omietka s novodobou cementovou vrstvou, staroružovým a dnešným svetlomodrým náterom.
Vyhodnotenie: staršie vrstvy nezistené, mladšia omietková úprava s poslednými dvoma nátermi – staroružovým a dnešným bledomodrým.

S5
Miesto: 2.n.p. 3. - 2. okenná z juhu, plocha steny pod rímsou.
Popis: zistené stratigrafické vrstvy: 0 + 1 – vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - tmavozelený a 3 - svetlozelený náter a dnešný bledomodrý náter.
Vyhodnotenie: najstarší zistený náter okrový.

S6
Miesto: 2.n.p. 3. okenná z juhu, južná strana šambrány, horná časť, plocha steny a ucha.
Popis: zistené stratigrafické vrstvy: 1- vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter pod ktorým je tenká vrstva vyrovnávajúcej omietky , 3 – svetlozelený náter, 4 – sivý náter, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: na ploche steny aj na uchu šambrány zistené rovnaké vrstvy, najstaršia okrová a mladšia tmavozelená.

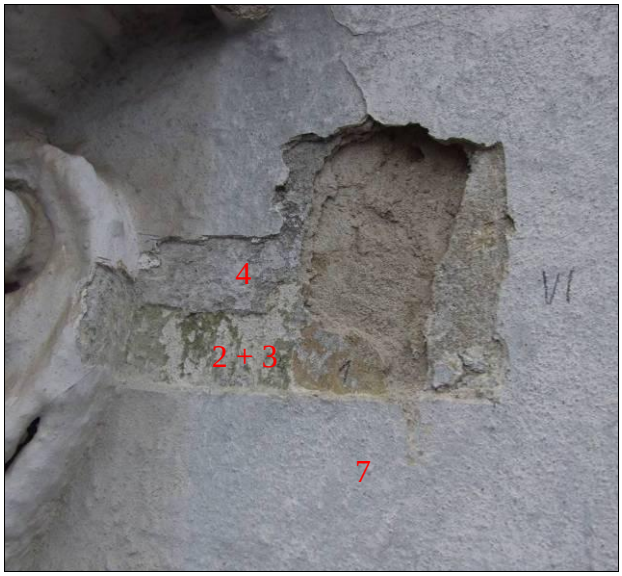

S7
Miesto: 2.n.p. 3. okenná z juhu, južná strana šambrány, stredná časť, plocha steny a šambrány.
Popis: zistené stratigrafické vrstvy rovnaké ako v S 5.
Vyhodnotenie: na ploche steny aj na uchu šambrány zistené rovnaké vrstvy, najstaršia okrová, mladšia tmavozelená.

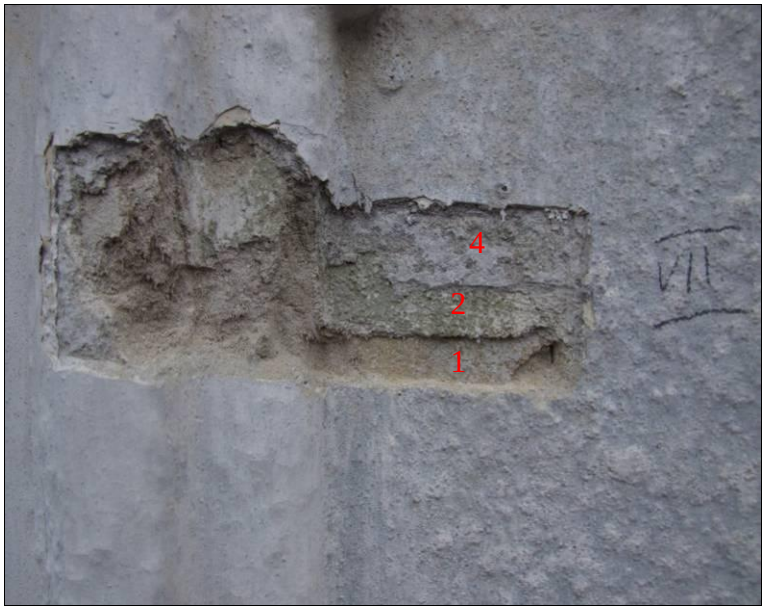

Južné krídlo – dvorová fasáda

S8
Miesto: severná časť, kladie, v strede, plocha steny a korunka reliéfu ženskej hlavy.
Popis: na omietke plochy steny zistené malé zvyšky zeleného náteru, staroružového a dnešného bledomodrého. Na korunke 1- vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 3 – svetlozelený náter, 4 – sivý náter, 5 - zvyšky okra, 6 - staroružová, 7 - dnešný svetlomodrý náter
Vyhodnotenie: na ploche steny sa zachovalo podstatne menšie množstvo starších náterov, najstarší tmavozelený. Na korunke sa zachovala široká škála starších náterov, najstarší okrový, mladší tmavozelený.

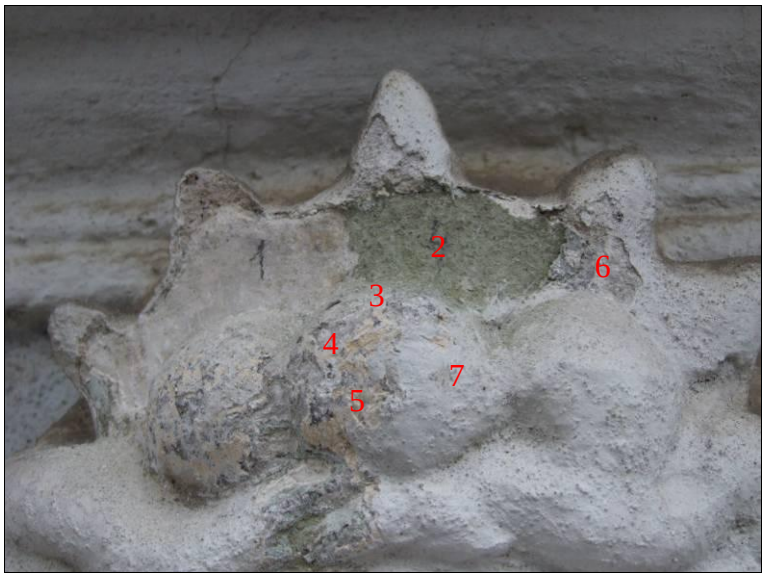

Západné krídlo – dvorová fasáda

S9
Miesto: severná časť, kartuša pod balkónom.
Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 6 - staroružová, 7 - dnešný svetlomodrý náter. Medzi okrovým náterom a tmavozeleným náterom sa zachovali ťahy tmavo okrového náteru (šípka), je možné že ide o snahu zvýrazniť plasticitu v rámci článku zvýraznením zahĺbených plôch.
Vyhodnotenie: na ploche kartuše sa zachoval najstarší okrový, mladší tmavozelený náter.

S10
Miesto: severná časť, kladie, reliéf mužskej hlavy .
Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 3 – svetlozelený, 4 – sivý, 5 – zvyšky okra, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: na ploche reliéfu sa zachovala široká škála starších náterov, najstarší okrový, mladší tmavozelený. Pri porovnaní očistenej časti reliéfu (vľavo) je zreteľná strata plasticiti po poslednom nátere fasády.

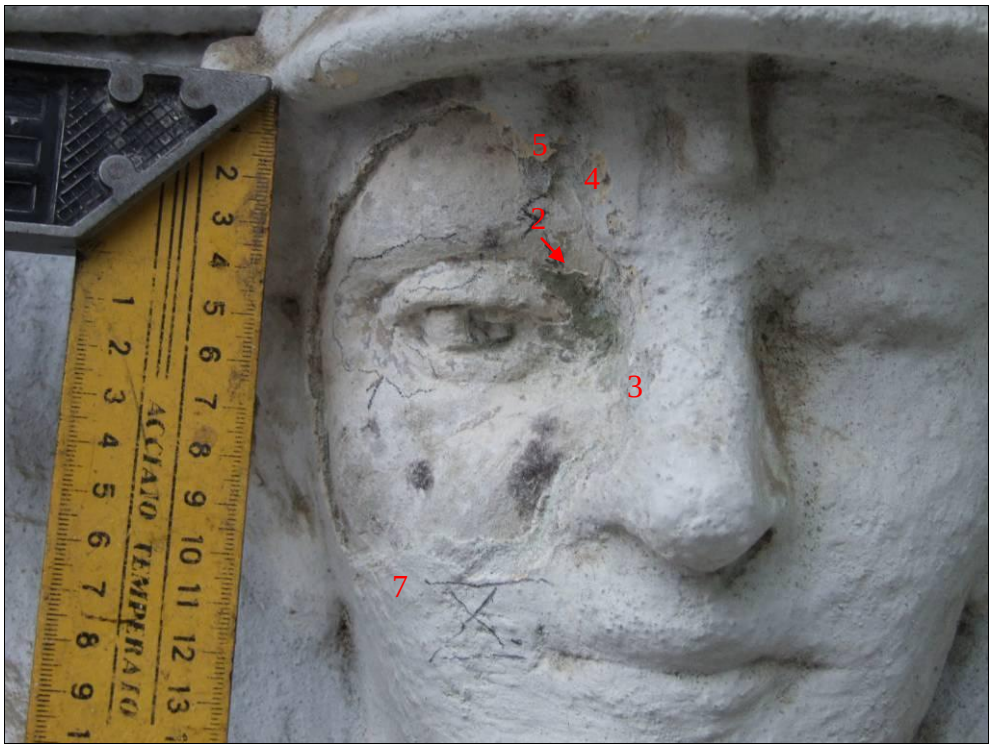

S11
Miesto: 1.n.p. severná časť, šambrána okna, horná časť.
Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 3- svetlozelený náter, 6 - staroružová, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: zachovaný najstarší okrový a dva zelené nátery, v dolnej časti vidno nové dorobenie šambrány zrejme v súvislosti s výmenou okenných výplní.

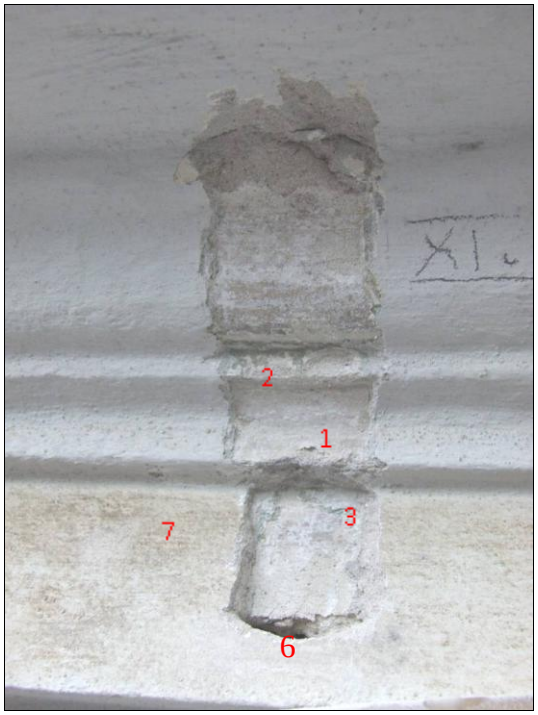

Južné krídlo – južná fasáda
S12
Miesto: kladie, v strede, plocha kladia.

Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 + 3 zelené nátery, 4- sivý náter, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: zachovaný najstarší okrový a zelený náter.

S13
Miesto: kladie, v strede, plocha akantového listu.
Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 – tmavo zelený náter, 3 – svetlozelený, 4- sivý náter, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: zachovaný najstarší okrový a zelený náter.

S14
Miesto: kladie, v strede, plocha akantového listu, nad listom.
Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 3 – svetlozelený 4- sivý náter, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: zachovaný najstarší okrový a zelený náter.

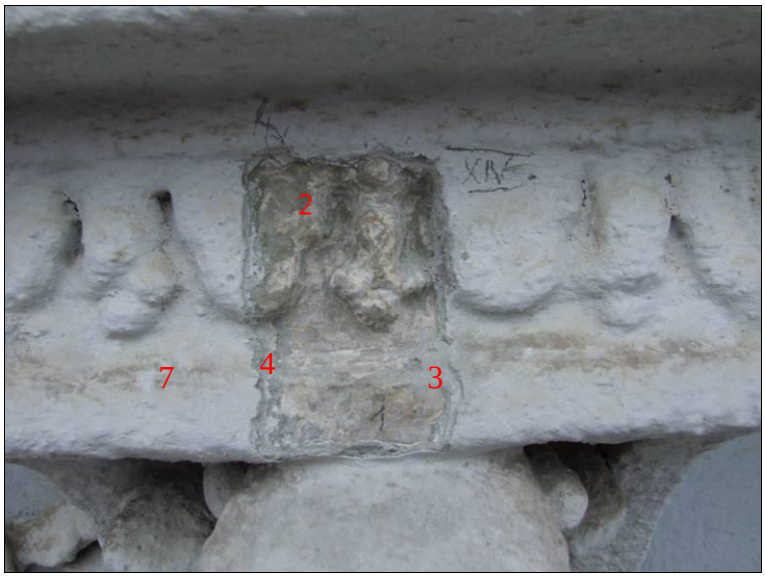

S15
Miesto: 2.n.p, v strede, šambrána okna.
Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 4- sivý náter, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: zachovaný najstarší okrový a zelený náter zistený na ploche steny aj na uchu šambrány.

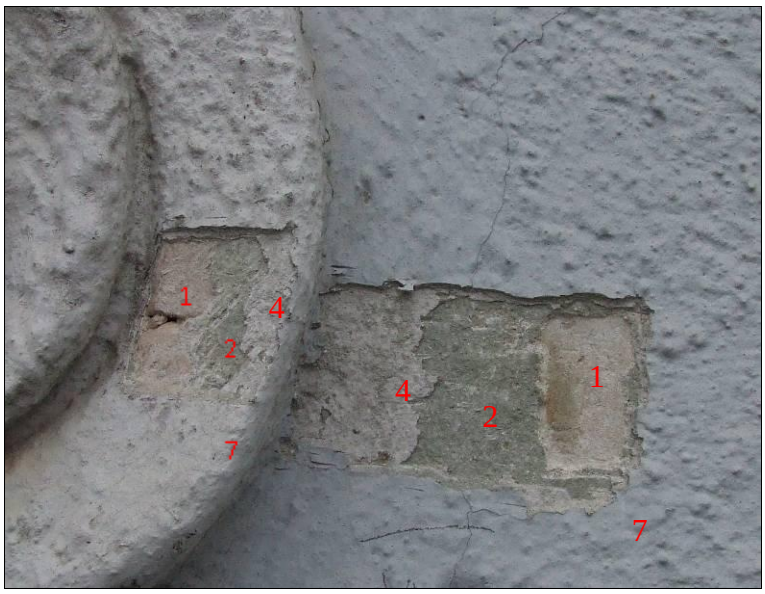

S16
Miesto: 1.n.p, východná časť, hlava lesného muža.
Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 3 – svetlozelený, 4- sivý náter, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: zachovaný najstarší okrový a zelený náter.

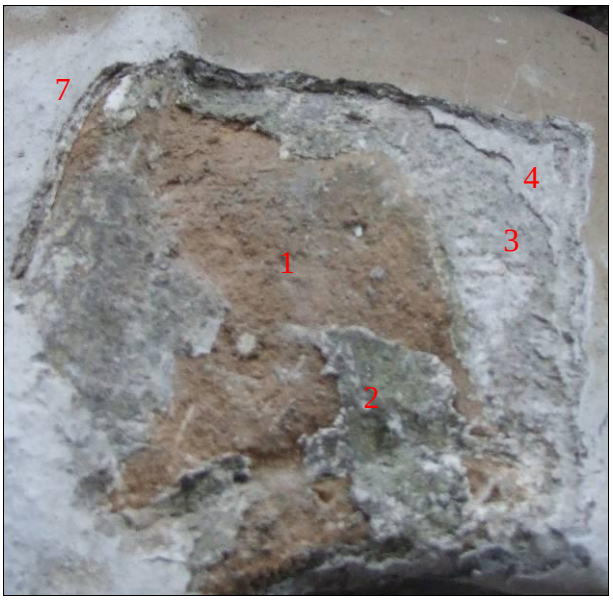

S17
Miesto: 2.n.p., východná časť, parapet okna, kuželka.
Popis: 1 - vyhladená omietka s okrovým náterom, 2 - zelený náter, 3 – svetlozelený náter, 4- sivý náter, 7 - dnešný svetlomodrý náter.
Vyhodnotenie: zachovaný najstarší okrový a zelený náter.

Vyhodnotenie sondážneho výskumu:

Ako najstaršia primárna vrstva bola na veľmi jemne a kvalitne vyhladenej omietke zistená monochrómna okrová farebnosť, to jest aj na vystupujúcich článkoch aj na ustúpených plochách. Na okrovej farbe bola nanesená ako 2. úprava veľmi jemná vrstva omietky s výrazným sýtym zeleným náterom s mierne štruktúrovaným povrchom. Aj táto vrstva bola zistená na všetkých plochách – teda aj na ploche i tvarosloví. Neskôr bola fasáda celoplošne pretretá svetlozeleným náterom. Ostatné vrstvy možno označiť historicky za mladé: ide o sivý náter spojený s vrstvou omietky, staroružové nátery, bledomodrý a dnešný modro biely náter. Podľa výsledkov sondáže posledná úprava fasád (asi zo 70. – 80. rokoch 20. storočia) bola realizovaná nekvalitne a voči pôvodnému tvarosloviu necitlivo, došlo k jeho výraznému znehodnoteniu hlavne stratou plasticiti.

5. 2. Stavebný vývoj objektu

Objekt bol postavený v rokoch 1890 a 1891, dátum 1891 je namaľovaný na konštrukcii krovu v južnom krídle a predpokladáme, že označuje rok dokončenia stavby. Objekt, podľa dostupných ročníkoch Pressburger Wegweisserov v rokoch 1886 - 1891 vlastnil Franz LUFFERT. V rokoch 1904 a 1905 sa ako majiteľ udáva už Georg Georgevits de Apadia. V rokoch 1912 a 1915 sa ako vlastníčka uvádza Matilda Georgievits/Georegevits. Preto nateraz treba za stavebníka považovať Franza Lufferta, ktorého iniciály sú aj na kartuši nad vstupným portálom. Písmeno F je v centrálnej polohe a je najväčšie, vpravo je L a vľavo O.[1]

Palác bol postavený z tehál vyrobených v tehelni Ringhofer – Rosler, ktorá pôsobila na území Bratislavy na konci 19. – zač. 20. storočia.

Od roku 1918 v objekte sídlila Zemská pečlivosť pre mládež, v priebehu 1. pol. 20. storočia rôzne sociálne spolky, napr. Záchrana – spolok pre záchranu padlých žien a dievčat, Československý Červený kríž, Jednotný zväz súkromných a verejných zamestnancov, Československý abstinentský spolok, Masarykova liga proti rakovine.[2]

V roku 1939 bol upravený pre potreby talianskeho veľvyslanectva, v roku 1944 postavili na dvore protiletecký kryt. Od roku 1961 sídlila v objekte Bulharská škola Christa Boteva.

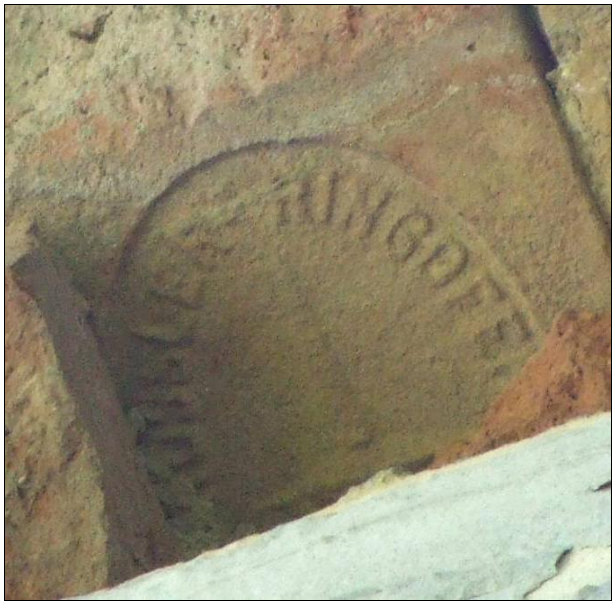

Tehlové murivo objektu, 2.n.p., západné krídlo. Tehlové murivo objektu, 2.n.p., západné krídlo, detail.

[1] Bratislava, Panenská 11 – iniciály na Georgievičovom paláci. Poznámky pre pani Z. Zvarovú, spracovala J. Oršulová, 25.10.2015. rkp. nepublikované.
[2] Archív mesta Bratislavy, fond, UHA, parc. 3199.

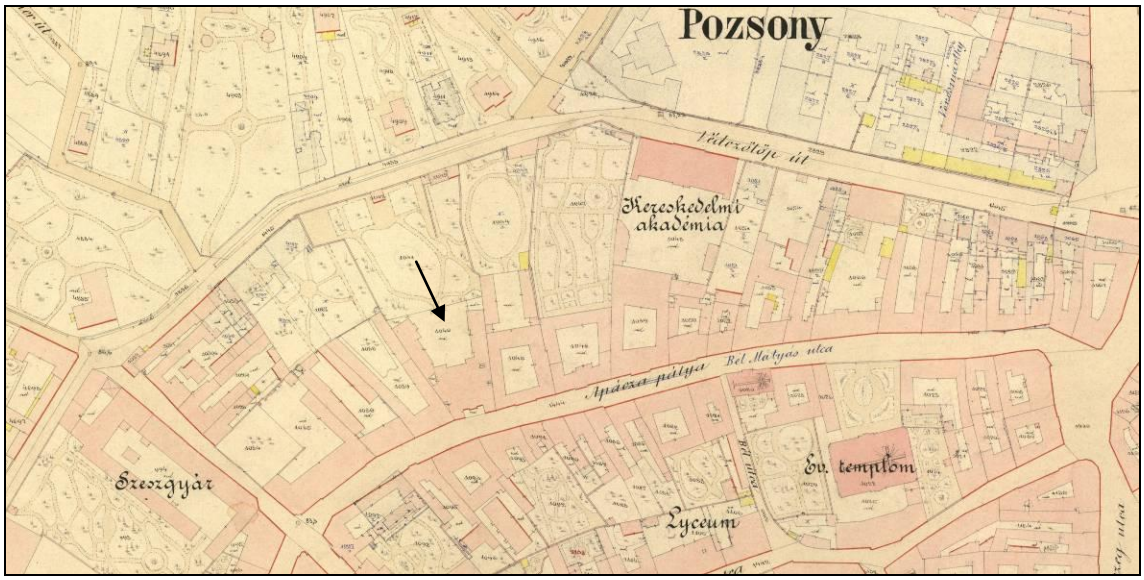

Objekt na mape z roku 1894 – 5.

5.3. Charakteristika pamiatkových hodnôt detailov objektu a architektonického tvaroslovia interiéru a exteriéru

Umelecko – remeselná, výtvarná a aj architektonická pamiatková hodnota detailov je vysoká. Významné autentické pamiatkové hodnoty sú zachované predovšetkým v južnom krídle. Zachované detaily sa vyznačujú hodnotou veku: veľká časť z nich je pôvodná, z čias výstavby objektu a to nielen architektonické konštrukcie – vstupné schodisko , bočné schodiská, ale (v pomerne veľkom počte) i umelecko – remeselné detaily: zábradlie vstupného schodiska, štukové dekorácie stropov, dverné výplne schodiskového priestoru či sály. Tieto detaily výrazne obohacujú stupeň autenticity, originality a výtvarnú úroveň objektu.
Hodnota remeselná a umelecko - remeselná – patrí k zjavným hodnotám objektu. Tvorená je predovšetkým kvalitnými a rozmanitými umelecko – remeselnými článkami a detailmi naprieč celým spektrom vzniku - od konca 19. - do 1. pol. 20. storočia. Všetky detaily sú dokladom použitia kvalitného materiálu a sú prevedené na dobrej, pôvodné z čias výstavby objektu na vynikajúcej umelecko - remeselnej úrovni. Tieto detaily sú dokladom dobového interiéru a umelecko - remeselného a výtvarného dotvorenia interiéru palácových stavieb konca 19. storočia. Náročnosť ich prevedenia, kvalita materiálu a remeselnej práce doráža ich hierarchické uplatnenie v objekte. Najnáročnejšie sú sústredené do exteriéru (fasády, vstupný portál a brána) a pokračujú voči prichádzajúcemu návštevníkovi bohatou štukovou dekoráciou vstupného prejazdu, honosným hlavným schodiskom a schodiskovým priestorom cez výstupnú halu až do spoločenskej sály.

Osobitnú hodnotu reprezentujú fasády objektu (napriek mladším zásahom). Rozsahom svojho pôvodného zachovania sa výraznou mierou podieľajú na vysokej pamiatkovej a historickej hodnote objektu. Sú kvalitným a umelecky náročne poňatým dobovým historizujúcim riešením fasád s uplatnením bohatého novobarokového tvaroslovia.

Umelecko – remeselné detaily a architektonické tvaroslovie interiéru a exteriéru reprezentuje široký súhrn pamiatkových hodnôt. Predovšetkým je to hodnota autenticity – jedinečnosti zachovania a vzájomného prepojenia architektúry, funkcie a detailu. V objekte sa zachovali autentické a mladšie hodnotné materiálové a konštrukčné riešenia detailov, vrátane čiastočne zachovanej konštrukcie krovu, kvalitné remeselné, umelecko – remeselné detaily a výtvarné detaily z konca 19. storočia.

6. Návrh ochrany, obnovy a prezentácie pamiatkových hodnôt detailov objektu.

Základnými metódami obnovy budú:

Metóda konzervácie - bude aplikovaná pri všetkých zachovaných detailoch v dobrom technickom stave.
Metóda rekonštrukcie – bude vzhľadom k narušenému stavu prevažnej časti detailov hlavnou a určujúcou metódou. Uplatnená bude predovšetkým pri obnove narušených častí detailov objektu, pričom rekonštrukciou rozumieme obnovu, pri preukázanom dožití nahradenie poškodených častí tvarovými a materiálovými presnými kópiami, ktoré budú vychádzať z presnej dokumentácie autentického stavu rekonštruovaných prvkov. Rekonštrukčné práce budú mať charakter remeselných, umelecko - remeselných a reštaurátorských prác.

Pred začatím akýchkoľvek reštaurátorských prác bude vypracovaná reštaurátorská dokumentácia v rozsahu stanovenom Zákonom o ochrane pamiatkového fondu č. 49/2002 a jemu prislúchajúcou vyhláškou. Pred začatím umelecko – remeselných a remeselných prác bude k jednotlivým položkám vypracovaný návrh remeselnej a umelecko – remeselnej obnovy, ktorý presne stanoví technológiu a postup prác obnovy. Všetky tieto materiály budú predložené pred začatím prác na vydanie súhlasu KPÚ v Bratislave.
Metóda modernizácie – bude súvisieť s technickým a prevádzkovým zabezpečením budovy a odstránením vlhkosti (napr. inžinierske siete), ktorá však nebude kolidovať s pamiatkovou hodnotu detailov objektu.

Všetky činnosti vedúce k zlepšeniu stavebno – technického stavu objektu nesmú ísť na úkor úbytku či strate pamiatkových hodnôt zachovaných detailov.

Hodnotné detaily budú odborne obnovené, výmena jednotlivých kusov alebo ich častí je možná len pri preukázaní havarijného stavu, resp. nenávratne zničeného detailu. Zlepšenie technických parametrov jednotlivých prvkov, (okná, dvere) nesmie ísť na úkor zníženia ich počtu, zmeny materiálu, či tvaru. Pri obnove hodnotného detailu je potrebné zachovať pôvodný materiál, tvar, rozmer, technické riešenie, členenie prvkov, spôsob otvárania, pôvodné povrchové riešenie, umiestnenie detailu.

Všetky hodnotné prvky objektu budú v priebehu rekonštrukcie chránené pred poškodením a odcudzením.

6.1. Požiadavky na odstránenie rušivých zásahov a rozsah predpokladaných prác pri obnove detailov

Suterén

Obnova suterénu bude zameraná na zlepšenie jeho technického stavu, predovšetkým na vyriešenie vlhkosti objektu. Zachované zostanú traverzové klenby, detaily suterénu budú obnovené a zachované tak ako sú uvedené v kapitole č. 4. V prípade potreby nových detailov budú riešené ako kópie zachovaných (napr. nové mreže prevetrávacích okienok).

Suterén je prístupný dvoma schodiskami, ktoré zostanú zachované, ich nástupnice sú prekryté PVC, čo je možné akceptovať len ako dočasné riešenie. Je potrebné ho nahradiť vhodnejším materiálom, v prípade zachovania kameňa, (resp. jeho existencie) odporúčame priznať kamenný materiál.

Strecha, krov, krytina, povala

Na objekte v južnom krídle sa zachovali pôvodné tvary striech, výšky hrebeňov, sklony striech, vzájomné napojenie striech a konštrukcia krovu. Na základe vizuálnej obhliadky sú vo vyhovujúcom stave, lokálne ale narušené zatečením. Tieto konštrukcie budú zachované. Strechy nad bočnými krídlami sú mladšie, súvisia s vostavbou podkrovia.

V južnej stene uličného krídla sú zachované kamenné konzoly vyvesenia korunnej rímsy, ktoré zostanú zachované. V uličnom krídle neodporúčame zmenu skladby striech.

V rámci jednotlivých prvkov krovu hlavne pri odkvapovej časti sú možné výraznejšie stopy po zatečení. Výrazné poškodenia je možné identifikovať po podrobnom stavebno-technickom posudku drevených konštrukcií (podľa ústnej informácie p. školníka sa vzorky dreva v minulosti odoberali), ktorý presne stanoví spôsob sanácie konštrukcie krovu pri maximálnej snahe čo najväčšieho zachovania pôvodných prvkov. Posudky budú vypracované odborníkmi na historické krovy a budú zamerané na záchranu krovu.

Z hľadiska celistvosti pamiatky odporúčame, v prípade potreby, konštrukciu krovu dopĺňať formou opráv a výmen jednotlivých prvkov, spôsobom „in situ“ tesárskymi výmenami odhnitých alebo inak narušených či chýbajúcich častí. Čistenie častí krovu alebo obnovu poškodených prvkov realizovať len nedeštruktívnymi metódami pri zachovaní všetkých do súčasnosti zachovaných tesárskych značiek a hlavne dobových nápisov. Prípadné doplnky alebo čiastočné výmeny existujúcej krovnej konštrukcie realizovať len drevenými materiálmi.

Pred obnovou resp. úpravou krovnej konštrukcie odporúčam, v prípade potreby, realizovať impregnáciu všetkých prvkov nátermi čírej farebnosti proti drevokazným škodcom.

Strešný plášť je nutné obnoviť klasickým tradičným spôsobom v skladbe: laťovanie a krytina. Novodobé laťovanie je možné odstrániť. Odstraňovanie laťovania je potrebne realizovať šetrným spôsobom voči krovu.

Strešná krytina je plechová, z pásov, podľa rozhodnutia KPÚ Bratislava je potrebné na strechu uložiť keramickú krytinu tehlovočervenej farby.

Je potrebné zabrániť zatekaniu na konštrukciu krovu, zabezpečiť jej vetranie, udržiavať na krove poriadok, zamedziť vnikaniu vtákov.

Objekt má v strede južného krídla, i v bočných krídlach ako i po stranách v dotyku so susednými parcelami rad svetlíkov, majú prevažne nové kovovo - sklené konštrukcie, ktoré sú často nefunkčné a dožité, je potrebné ich nanovo preriešiť.

Zvislé a horizontálne nosné konštrukcie – murivá a stropy

Objekt je vlhký, čo bude riešené projektom sanačných prác, ktorý bude predložený a odsúhlasený KPÚ v Bratislave. Je nutné riešiť ,v prípade dažďov, zatečenia priestorov suterénu.

Stavebno – technický stav konštrukcií objektu bude vypovedaný v statickom posudku, hlavne v nadväznosti na novú uvažovanú funkciu objektu. Nevyhnutné zásahy do konštrukcií sa budú odvíjať od ich stavebno – technického stavu, ktorý určí statický posudok. Statický posudok bude spracovaný so zámerom ich záchrany.

Pôvodné drevené stropy ktoré nesú štukovú výzdobu ako i strop v M 2.13 budú v maximálnej miere chránené. Odporúčame, aby stav stropov určil odborný statický a drevársky posudok spracovaný znalcami na historické konštrukcie. Tieto sondy, ani prípadné nové statické zabezpečenie týchto stropov, nesmú narušiť štukovú výzdobu stropov.

Zachované zostanú traverzové klenby objektu, budú prerážané minimálnym spôsobom. Prípadné nové delenie miestností s klenbami bude podriadené logike klenbových polí.

Drevené prvky

Pôvodné okenné výplne sú zachované v južnom krídle, hlavne na uličnej fasáde a čiastočne v interiéri. Za pôvodné považujeme okenice, parapetný obklad a rám okna, prevažná časť krídiel je nová, rôzneho profilu. Sú v zlom až havarijnom stave, je potrebné realizovať ich komplexnú obnovu. Budú obnovené umelecko – remeselným spôsobom, krídla remeselným, v prípade havarijného stavu je potrebné ich nahradiť kópiou, je potrebné zjednotiť profily. Zachovaný zostane ich tvar, veľkosť, materiál, osadenie, spôsob otvárania, členenie. Je potrebné nové typové kovania nahradiť dobovými analógiami podľa zachovaných, sfunkčniť okenice a umelecko – remeselným spôsobom obnoviť a doplniť chýbajúce časti dreveného obkladu parapetu.

Farba okien sa bude odvíjať do farebnosti fasád, ich povrchová úprava bude spresnená v priebehu obnovy, resp. v rámci návrhu umelecko – remeselnej obnovy.

Interiérové dvere: v objekte sa zachovalo niekoľko typov dverí a zárubní. Najhodnotnejšie sú dvere v priestore schodiska v južnom krídle a v spoločenskej sále na 2.n.p. južného krídla (M 2.03), sú pôvodné z čias výstavby objektu. Tie budú obnovené reštaurátorom, resp. reštaurátorom budú obnovené ich bohato tvarované nadstavce. Budú zachované vrátane pôvodných kovaní, ktoré budú slúžiť ako vzor pre chýbajúce. V proces obnovy je nutné zistiť staršiu povrchovú úpravu dverí, lokálne bol zistený fláder. Dverné výplne je potrebné farebne zjednotiť, prípadný tapacírung odstrániť.

Ostatné dverné výplne predstavujú tradičné katezové dvere s kazetovaným ostením, budú obnovené umelecko – remeselným a remeselným spôsobom, nové krídla budú obnovené, prípadne nahradené kópiou podľa starších zachovaných. V dvorových krídlach sú nové typové dvere, ktoré odporúčame na 1.a 2. n. p. vymeniť za jednoduché kazetové dvere, v priestoroch strešných vostavieb vo východnom a západnom krídle je možné ponechať , resp. uplatniť typové prvky. Typ a kvalita uplatnených nových dverí bude zodpovedať hierarchii priestorov.

K dreveným hodnotným prvkom patrí trámový strop na 2.n.p. v M 2. 13, ktorý bude obnovený reštaurátorom, je potrebné zvážiť, vzhľadom k lokálnemu zatečeniu stropu, vypracovanie stavebno – technického posudku konštrukcie.

V južných priestoroch južného krídla na 2.n.p sa zachovali drevené obloženia stien, ktoré budú zachované a obnovené umelecko – remeselným spôsobom.

Všetky nové drevené stolárske výrobky v pamiatkovo hodnotných a exponovaných priestoroch budú vyrobené klasickou stolárskou technikou, nebudú z lepených profilov. Budú natierané a nie striekané. Kovania budú riešené ako dobové analógie.

Kovové prvky

Kovové súčasti objektu reprezentujú veľmi hodnotné, umelecky náročne stvárnené detaily a síce ide o vstupnú bránu, zábradlie balkónov južného krídla a zábradlie hlavného schodiska. Utilitárnejšie je riešené zábradlie schodiska v SV časti južného krídla a balkónov východného a západného krídla.

Kovové prvky v južnom krídle sú v pomerne narušenom stave, vzhľadom k ich náročnému remeselnému prevedeniu budú obnovené reštaurátorom, ostatné prvky umelecko - remeselným spôsobom. Súčasťou obnovy bude aj určenie pôvodnej, resp. staršej farebnosti.

Vstupná brána mala pôvodne zo strany prejazdu zasklenie, ktoré je možné a aj potrebné vrátiť.

Kamenné prvky

Najhodnotnejší je vstupný portál s monogramom stavebníka a kamenná balustráda balkóna uličnej fasády, ktoré budú reštaurované v rámci obnovy uličnej fasády, sú vo výrazne narušenom stave.

Kamenné schodiská sú pôvodné, pomerne vo vyhovujúcom stave, bez statických narušení a budú obnovené umelecko – remeselným a remeselným spôsobom. V prípade bočných schodísk odporúčame odstrániť PVC krytinu a priznať kamenný materiál.

Povrchová výsledná úprava kamenného sokla fasády bude riešená v rámci obnovy fasád.

Interiéry

Omietková výzdoba je sústredená do prejazdu, priestoru hlavného schodiska medzi 1. a 2. nadz. podl. a na 2. nadz. podl. južného krídla. Jej obnova bude predmetom reštaurovania. Jeho hlavným cieľom bude obnovenie pôvodnej plasticity štúk, zistenie pôvodnej farebnosti a v prípade potreby fixácia tvaroslovia o konštrukciu stropu.

Obnova interiérov bude dotknutá obnovou technickej infraštruktúry objektu. Je nutné pri obnove sietí objektu využiť v maximálnej možnej miere jestvujúce trasy a uplatniť reverzibilné riešenia tak, aby nezasahovali do hodnotných detailov interiéru a architektúry a prípadných nálezov. Pri projektovaní inžinierskych sietí je nutné uplatniť individuálne konštrukčné riešenie pri konkrétnych miestnostiach.

Chránené sú všetky pôvodné, historické povrchy stien v plnom rozsahu, všetky staršie omietkové vrstvy.

Fasády objektu

V prípade tvaroslovia fasády sú chránené jednotlivé tvaroslovné prvky, vzájomný pomer prvkov, ich materiál, tvar, rozmer, situovanie na fasáde, počet, výtvarné vyznenie, pôvodná alebo historicky hodnotná povrchová úprava.

Fasády objektu sú v pomernom zlom stave a vyžadujú rekonštrukciu, sú hlavne v spodnej časti výrazne poškodené vlhkosťou. Poškodené sú aj v miestach nefunkčných odtokových žľabov. Obnove fasády bude predchádzať vyriešenie sanácie.

Posledná obnova prebehla predpokladáme v 70. – 80. rokoch 20. storočia. Použitý omietkový materiál výrazne poškodil kvality pôvodného fasádneho tvaroslovia ktoré sa stalo nečitateľným a jeho výtvarné vyznenie skresľujúcim.

Obnova fasády bude riešená diferencovane: náročne riešené tvaroslovné prvky (šambrány okien, atikový vlys a kladie) budú obnovené reštaurátorským spôsobom, jednoduchšie časti umelecko – remeselným spôsob (napr. pásová rustika, rímsy). V severných častiach na dvorových fasádach je žiaduce zjednotiť tvaroslovie s novo vytvorenými otvormi. Na severnej fasáde západného dvorového krídla v úrovni 1.n.p. tvaroslovie doplniť.

Sondy na zistenie farebnosti preukázali, že objekt bol pôvodne monochrómne okrový, niesla ho výrazne vyhladená omietková vrstva. Druhou farebnou vrstvou bol pomerne výrazný zelený náter, rovnako zistený celoplošne, na plochách, aj vystupujúcich prvkoch.

Obe tieto farebnosti prichádzajú pri obnove fasád do úvahy, zelený náter predpokladáme súvisí pravdepodobne so 40. rokmi 20. storočia, kedy boli zelenou farbou natreté i niektoré prvky interiéru (napr. zábradlie hlavného schodiska). V prípade oboch riešení je možné uplatniť aj prístup tón v tóne, hoci plasticita jednotlivých prvkoch by aj v prípade monochrómneho náteru mala zabezpečiť dostatočnú plasticitu fasád.

Dvor

V priestore dvora je potrebné zachovať sochu Oľgy Trebíčovej, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou, jej prípadná obnova bude predmetom reštaurovania. Ako historický doklad využívania objektu talianskym veľvyslanectvom počas 2. sv. vojny zachovať stavbu protileteckého krytu v severovýchodnej časti dvora aj so stavbou štítu.

Hodnotou súčasťou dvora je aj kamenná balustráda, ktorú je potrebné obnoviť reštaurátorským spôsobom po vyriešení odvodnenia svahu o ktorý sa opiera.

7. Požiadavky na rozsah projektovej dokumentácie a ďalších špecializovaných výskumov

Pre vykonanie úspešnej pamiatkovej obnovy pamiatkovo hodnotných detailov, ako i architektonického tvaroslovia objektu je potrebné vykonať nasledovné špecializované práce:

- prieskum a projekt sanácie murív objektu, ktorý bude riešiť problém zavĺhania týchto konštrukcií a určí adekvátne sanačné postupy a materiály. Sanačný posudok sa zameria na zistenie príčin zavlhnutia a navrhne primeraný spôsob sanácie proti vlhkosti. Pri výbere technológie sanácie je nutné uprednostniť také, ktoré sa zameriavajú na odstránenie príčin zavlhnutia a minimalizujú deštruktívnu formu.
- odborný statický posudok nosných konštrukcií – stropov – v závislosti od nového funkčného využitia.
- odborný statický a drevársky posudok zameraný na zistenie zdravotného stavu a stability dreva krovu južného krídla a návrh jeho sanácie. Oba posudky budú zamerané na maximálne zachovanie a ochranu pôvodných konštrukcií.

Všetky tieto materiály budú predložené na vydanie súhlasu KPÚ v Bratislave.

8. Textové prílohy

Rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Bratislave, Leškova ul. č. 17 zo dňa 6.5.2015, číslo KPUBA-2015/9459-5/32054/BAL.

9. Fotodokumentácia súčasného stavu a stavebno-technického stavu objektu

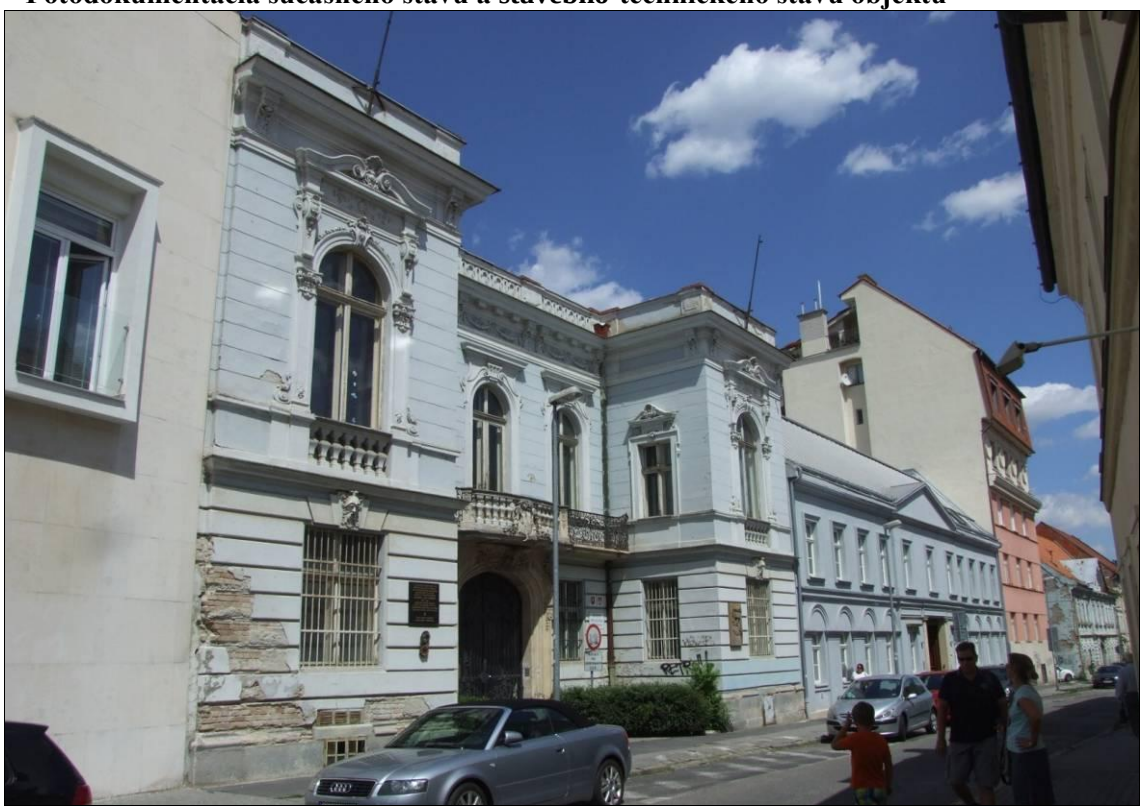

južné krídlo, južná uličná fasáda

južné krídlo, južná uličná fasáda, 2.n.p

južné krídlo, južná uličná fasáda, preklad portálu a zábradlie balkóna na 2.n.p

južné krídlo, južná uličná fasáda, východný (vľavo) a západný (vpravo) rizalit

južné krídlo, južná uličná fasáda, východný rizalit, zábradlie balkóna 2.n.p.

južné krídlo, severná dvorová fasáda

južné krídlo, sev. dvorová fasáda, dvorová fasáda východného (vľavo) a západného (vpravo) rizalitu

južné krídlo, severná dvorová fasáda, 2.n.p.

západné krídlo, dvorová fasáda

západné krídlo, dvorová fasáda, pohľad z juhu

západné krídlo, dvorová fasáda, stav omietok

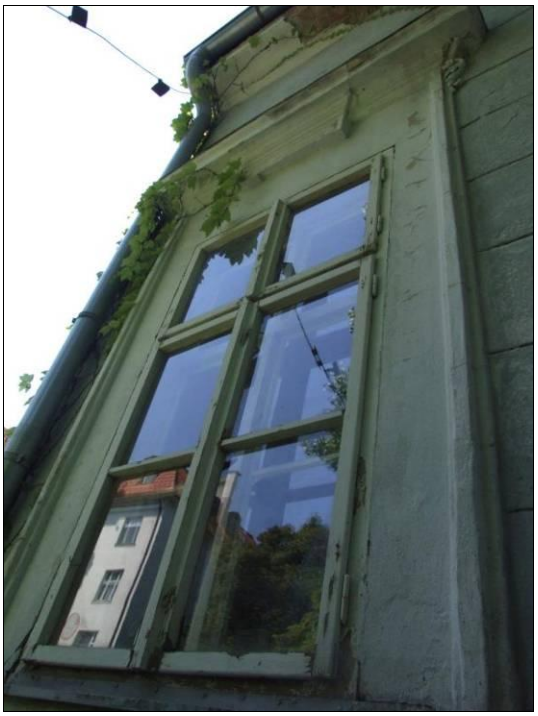

západné krídlo, severná fasáda, 1. a 2.n.p

východné krídlo, dvorová fasáda, vzadu protiletecky kryt

východné krídlo, dvorová fasáda, severná časť, 1.n.p., stav omietok

východné krídlo, dvorová fasáda, stav konštrukcie balkóna

východné krídlo, severná fasáda

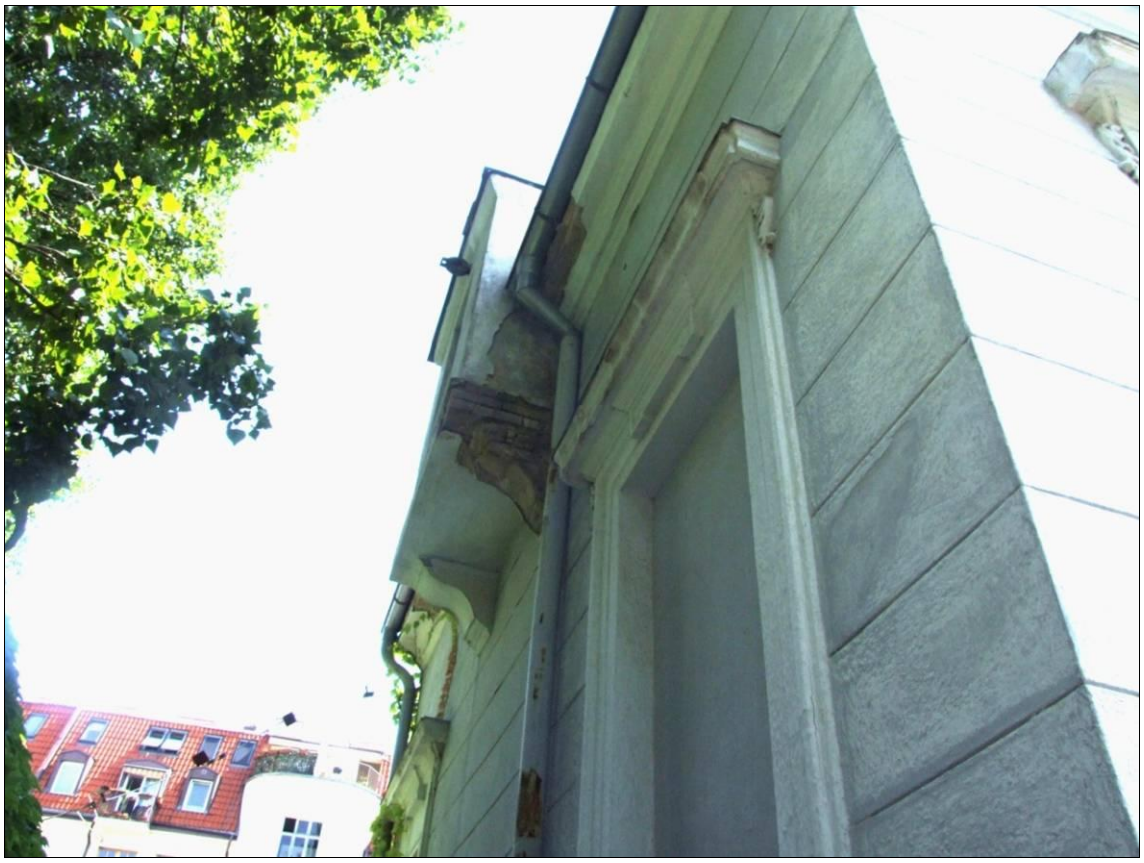

východné krídlo, severná fasáda, 2.n.p.

západné krídlo, severná fasáda

plocha dvora

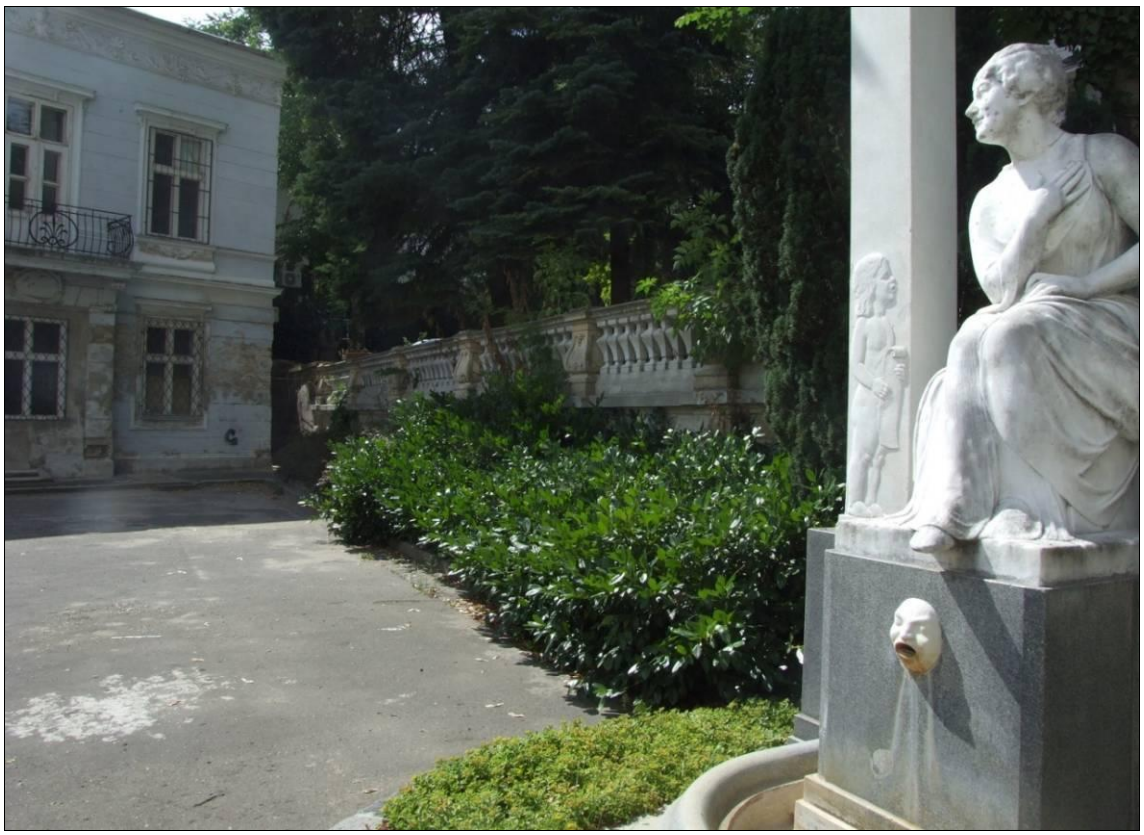

dvor so sochou Oľgy Trebíčovej

suterén, západné krídlo

suterén, východné krídlo

južné krídlo, 1.n.p. prejazd

južné krídlo, 2.n.p., schodiskový priestor

južné krídlo, schodiskový priestor, 2.n.p

južné krídlo , 1.n.p., M 1.02

južné krídlo , 1.n.p., M 1.17

južné krídlo , 1.n.p., M 1.01

južné krídlo , 2.n.p., M 2.01

južné krídlo , 2.n.p., M 2.02

južné krídlo , 2.n.p., M 2.03

južné krídlo , 2.n.p., M 2.13

južné krídlo , 2.n.p., M 2.14

2.n.p. východné krídlo

južné krídlo, 3.n.p. M 3.16

južné krídlo, 3.n.p., svetlík

južné krídlo, krov nad severnou časťou

južné krídlo, krov nad severnou časťou

južné krídlo, krov nad južnou časťou

južné krídlo, krov nad južnou časťou, kamenné konzoly korunnej rímsy